

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

PATVIRTINTA

Šiaulių rajono savivaldybės tarybos

2020 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. T-69

ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANAS 2020 METAMS

2020 m.
Šiauliai

I ĮVADAS

1. Bendra informacija

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo¹ 6 ir 7 straipsniuose apibrėžtos savivaldybių savarankiškosios ir ribotai savarankiškos funkcijos, nustatančios savivaldybių atsakomybę teikiant gyventojams reikalingas socialines paslaugas.

Šiaulių rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) 2020 metų socialinių paslaugų planas (toliau – Planas) parengtas vadovaujantis Socialinių paslaugų planavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 15 d. nutarimu Nr. 1132 „Dėl Socialinių paslaugų metodikos patvirtinimo“ ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. A1-104 „Dėl Socialinių paslaugų formos ir Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijų patvirtinimo“.

Savivaldybės Planas parengtas vadovaujantis Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2016 m. lapkričio 16 d. sprendimu Nr. T-298 patvirtintu Šiaulių rajono savivaldybės strateginiu plėtros planu 2017-2023 metams ir Savivaldybės strateginiu veiklos planu 2019–2021 metams².

2. Socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai

Planas įgyvendina arba prisideda įgyvendinant šiuos Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano I prioriteto „Darni, atsakinga ir sveika visuomenė“ darbus:

Krypties Nr. 1.1. Skurdo, socialinės atskirties ir pajamų nelygybės mažinimas, užimtumo skatinimas, numatyti darbus Nr. 1.1.4. Lygių galimybių naudotis socialinėmis, sveikatos, švietimo, kultūros ir teisinėmis paslaugomis užtikrinimas. Krypties Nr. 1.2. Šeimai palankios aplinkos kūrimas, bendruomenių stiprinimas ir smurto visose gyvenimo srityse mažinimas, numatyti darbus Nr. 1.2.4. „Vaiko teisių apsaugos sistemos pertvarka“.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo sričių 2019–2021 metų strateginiame veiklos plane apibrėžta misija – sudaryti sąlygas kiekvienam savarankiškai, atsakingai, oriai ir laimingai gyventi³, iškelti strateginiai tikslai:

1. Plėtoti įsidarbinimo galimybes ir tinkamas darbo sąlygas.
2. Užtikrinti socialinės atskirties mažėjimą.
3. Užtikrinti socialines paslaugas šeimai, vaikams, jaunimui, neįgaliesiems ir kitoms socialinėms grupėms, stiprinant jų socialinę integraciją.

¹ Vietos savivaldos įstatymas.

² Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2016-11-16 sprendimas Nr. T- 298 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės strateginio veiklos plano 2019-2021 metams patvirtinimo“.

³ Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. vasario 7 d. įsakymas Nr. A1-82 „Dėl LR socialinės apsaugos ir darbo ministro valdymo sričių 2019-2021 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“.

4. Užtikrinti socialinės apsaugos ir darbo politikos įgyvendinimą.

Tikslams įgyvendinti numatyti 6 veiklos prioritetai:

- Mažėjantis skurdas ir pajamų nelygybė dėl didėjančių darbo užmokesčio, pensijų ir išmokų.
- Veiksmingos ir įtraukios darbo rinką kuriančios darbo rinkos politikos priemonės.
- Finansinių paskatų ir kokybiškų paslaugų jaunoms bei vaikus auginančioms šeimoms sistema.
- Neįgalųjų įtraukus dalyvavimas visuomenėje ir darbo rinkoje.
- Vaiko teisių apsaugos sistemos pertvarka, užtikrinanti vienodą, nuolat gerėjančią apsaugos standartą visoje Lietuvoje.
- Gyventojų socialinės atsakomybės didėjimas per viešųjų paslaugų plėtojimą įtraukiant bendruomenes ir NVO.

Atitikimas nacionalinėms strategijoms, programoms, dokumentams.

Įgyvendinant Lietuvos sveikatos 2014–2025 m. programą, kurios strateginis tikslas – pasiekti, kad 2025 m. šalies gyventojai būtų sveikesni ir pailgėtų jų gyvenimo trukmė, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai, Šiaulių rajono savivaldybei socialinės apsaugos srityje aktualiausi yra šie programos tikslai:

- Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį.
- Ugdyti optimalaus fizinio aktyvumo įpročius.
- Užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius.

Įgyvendinant Nacionalinę neįgalųjų socialinės integracijos 2013–2019 m. programą, kurios strateginis tikslas – sukurti palankią aplinką ir sąlygas oriam ir visaverčiam neįgalųjų gyvenimui Lietuvoje, užtikrinti lygias galimybes ir neįgalųjų gyvenimo kokybę, Šiaulių rajono savivaldybei socialinės apsaugos srityje aktualiausi yra šie programos tikslai:

- Užtikrinti skirtingas negalias turinčių neįgalųjų specialiųjų poreikių tenkinimą teikiant socialinės integracijos paslaugas (socialinės apsaugos, sveikatos priežiūros, švietimo srityse).
- Užtikrinti neįgaliesiems galimybę laisvai judėti fizinėje aplinkoje ir naudotis visiems prieinama informacija.
- Užtikrinti neįgalųjų teisių, pagrindinių laisvių gynimą be diskriminacijos dėl neįgalumo ir sudaryti sąlygas tobulinti neįgalųjų socialinės integracijos proceso valdymą.

Šiaulių rajono savivaldybės strateginis plėtros planas 2017–2023 metams

Įgyvendinant Šiaulių rajono strateginio plėtros plano 2017–2023 metams tikslą – socialiai saugios ir sveikos visuomenės formavimas, išskiriamas vienas iš svarbiausių šio tikslo pasiekimui keliamų uždavinių – užtikrinti socialinių paslaugų kokybę, įvairovę ir prieinamumą, skatinti socialinę integraciją.

Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų plane išskirtos šios prioritetinės socialinių paslaugų plėtros kryptys:

- socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo namuose paslaugų plėtojimas vaikus auginančioms bei socialinę riziką patiriančioms šeimoms;
- ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos paslaugos tėvų globos netekusiems vaikams;
- ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos paslaugos senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su negalia;
- pagalbos į namus paslaugos senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su negalia;
- socialinės priežiūros paslaugos (laikino apgyvendinimo) socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims, kurie dėl įvairių priežasčių neturi kur ar negali vieni gyventi;
- bendradarbiavimas su nevyriausybėmis organizacijomis, plėtojant paslaugų neįgaliesiems bei senyvo amžiaus asmenims teikimą.

Šiaulių rajono savivaldybėje prioritetinės žmonių socialinės grupės, kurioms reikia teikti ar plėsti socialines paslaugas, yra šios: neįgalieji, senyvo amžiaus asmenys, socialinę riziką patiriantys vaikai, socialinę riziką patiriančios šeimos, socialinės rizikos asmenys, likę be tėvų globos vaikai.

Šiaulių rajono savivaldybės strateginio veiklos plano 2017–2019 metams⁴ parengta Socialinės paramos, socialinių paslaugų ir sveikatos priežiūros veiklos programa.

Programa įgyvendinama LR vietos savivaldos įstatymu reglamentuojamos *savarankiškosios savivaldybių funkcijos*: socialinių paslaugų planavimas ir teikimas, socialinių paslaugų įstaigų steigimas, išlaikymas ir bendradarbiavimas su nevyriausybėmis organizacijomis; sąlygų savivaldybės teritorijoje gyvenančių neįgalųjų socialiniam integravimui į bendruomenę sudarymas; socialinės globos teikimo asmenims su sunkia negalia

⁴ Šiaulių rajono savivaldybės strateginio veiklos plano 9 priedas.

užtikrinimas; pirminės asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros užtikrinimas (įstaigų steigimas, reorganizavimas, likvidavimas, išlaikymas); savivaldybių sveikatinimo priemonių planavimas ir įgyvendinimas, parama savivaldybės gyventojų sveikatos priežiūrai; antrinės sveikatos priežiūros organizavimas įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka. Taip pat bendradarbiaujant su partneriais, formuojama ir įgyvendinama savivaldybės socialinės plėtros politika.

Strateginis (-iai) tikslas (-ai) (atitinka SPP prioritetą):

- Sumani, pilietiška, kūrybinga, socialiai saugi ir sveika visuomenė;
- Efektyvi rajono savivalda ir visuomenės saugumas.

Šiaulių rajono savivaldybės plėtros kryptys socialinės apsaugos sektoriuje yra šios:

- socialinių paslaugų pasiūlos didinimas sustiprinant informavimo, konsultavimo, darbo su jaunimu paslaugas bei paslaugų priartinimas prie jų gavėjų, vystant kompleksines socialines paslaugas;
- socialinių paslaugų infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra;
- socialinių paslaugų kokybės vertinimo sistemos sukūrimas;
- nuoseklus ir kryptingas prevencinių programų socialinės apsaugos srityje vykdymas ir plėtra.

Išoriniai veiksniai

Politiniai veiksniai

- Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. gegužės 27 d. įstatymas Nr. XI – 854 „Dėl Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijos ir jo fakultatyvaus protokolo ratifikavimo“.

- Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. A1-290 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymo Nr. A1-93 „Dėl Socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo“ pakeitimo“ socialinių paslaugų katalogas papildytas naujomis paslaugomis, Šiaulių rajono savivaldybėje 2019 m. pradėta teikti socialinės priežiūros paslauga – *apgyvendinimo paslauga tėvų globos netekusiems vaikams bendruomeniniuose vaikų globos namuose Kuršėnų mieste*, juose gyvena 5 vienos šeimos vaikai.

- Nuo 2014 m. vykdoma [Institucinės globos pertvarka](#)⁵ – perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams Lietuvoje procesas, II etapas truks iki 2020 metų. Jo metu bus plečiama paslaugų infrastruktūra regionuose ir pradedamos teikti naujų formų paslaugos tikslinėms grupėms, taip pat pertvarkomos įstaigos, kurių pertvarkymas tiesiogiai paveiks Šiaulių rajono socialinių paslaugų plėtrą.

- Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019-05-20 įsakymu Nr. [A1-285](#) „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. sausio 19 d. įsakymo Nr. A1-28 „Dėl Globos centro veiklos ir vaiko budinčio globotojo vykdomos priežiūros organizavimo ir kokybės priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ atnaujintas aprašas, o tai lėmė globėjų, pageidaujančių globoti (rūpintis) vaikais, skaičiaus ir dalyvavimo globėjų mokymuose padidėjimo poreikį. Taip pat padidėjo vaikų, globojamų šeimose, grąžintų vaikų į biologines šeimą skaičius, sumažėjo vaikų, patenkančių į institucinę globą, skaičius.

- Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu (2019-07-08 Nr. [A1-386](#) ir 2019-10-10 Nr. [A1-596](#)) „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. vasario 20 d. įsakymo Nr. A1-46 „Dėl Socialinės globos normų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ terminas teikti globos (rūpybos) paslaugas globos namuose numatytas iki 2020 m. gruodžio 31 d., todėl savivaldybė turi parengti Kuršėnų globos namų pertvarkos planus, priimti politinius sprendimus.

- Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas, nauja redakcija įsigaliojo 2018-07-01. 2019 m. rugpjūčio 20 d. priimtas Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 2, 3, 4, 9, 12, 14, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 41, 42, 43, 49, 50 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 361, 362, 363,

---

⁵ Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. vasario 14 d. įsakymas Nr. A1-83 „Dėl perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams 2014-2020 m. veiksmų plano patvirtinimo“.

364, 365 straipsniais ir 38, 39, 40 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIII-2035 14 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIII-2414, pakeitimai įsigaliojo nuo 2020-01-01.

- Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. kovo 29 d. įsakymas „Dėl Atvejo vadybos tvarkos aprašo patvirtinimo“ įsigaliojo 2018 m. liepos 1 d., todėl nuo įstatymo įsigaliojimo datos pradėta taikyti atvejo vadyba. Nuo 2020 m. sausio 1 d. įsigaliojo atvejo vadybos tvarkos aprašo pakeitimai.

- Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. A1-794 patvirtintas Vaiko laikinosios priežiūros aprašas. Aprašas įsigaliojo 2020-01-01, atsiranda vaiko laikinosios priežiūros institutas. Laikinąją priežiūrą socialinėje įstaigoje vykdyt Kuršėnų vaikų globos namai.

- Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. sausio 19 d. Nr. įsakymas Nr. A1-28 „Dėl Globos centro veiklos ir vaiko budinčio globotojo vykdomos priežiūros organizavimo ir kokybės priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. gegužės 20 d. įsakymo Nr. A1-285 redakcija), vadovaujantis šiuo teisės aktu, buvo priimtas Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2018 m. liepos 3 d. sprendimas Nr. T-203 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2017 m. gruodžio 19 d. sprendimo Nr. T-356 „Dėl Tėvų globos netekusio vaiko trumpalaikės socialinės globos (rūpybos) budinčio globotojo (rūpintojo) šeimoje organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.

- Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. spalio 12 d. įsakymu Nr. A1-563 „Dėl specialiųjų poreikių lygio nustatymo asmenims, sukačiumiems senatvės pensijos amžių, tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas tvarkos aprašas, tad nuo 2019 m. sausio 1 d. specialiųjų poreikių lygis asmenims, sukačiumiems senatvės pensijos amžių, neįgalumas ir darbingumas nustatomas Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyboje (toliau – NDNT), joje šiems asmenims išduodami neįgaliojo pažymėjimai.

- Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. A1-765/V-1530 „Dėl Specialiojo nuolatinės slaugos, specialiojo nuolatinės priežiūros (pagalbos), specialiojo lengvojo automobilio įsigijimo ir jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijos poreikių nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nuo 2019 m. liepos 1 d. Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti įvertinimo klausimyną pradėjo pildyti savivaldybės socialiniai darbuotojai (anksčiau pildė NDNT).

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. birželio 19 d. nutarimu Nr. 618 „Dėl bazinio paslaugų šeimai paketo patvirtinimo“ patvirtintas bazinis paslaugų šeimai paketas, kuriame nurodytos paslaugos, kurių teikimą turi užtikrinti savivaldybė. Savivaldybė atliko įsivertinimą, koks Šiaulių rajono savivaldybėje yra bazinio paketo vykdymo prieinamumas.

- Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. A1-614 „Dėl Darbo su jaunimu gatvėje tvarkos aprašo, mobiliojo darbo su jaunimu tvarkos aprašo, atvirojo darbo su jaunimu tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas aprašas, sudaryta galimybė rengti projektus ir gauti finansavimą darbui su jaunimu gatvėje.

Šiaulių rajono savivaldybės taryba 2019 metais priėmė svarbius sprendimus, turėjusius įtakos socialinių paslaugų teikimui:

- Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2018-07-03 sprendimas Nr. T-204 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2018 m. vasario 20 d. sprendimo Nr. T-51 „Dėl Vaiko socialinės globos šeimynoje finansavimo ir finansinės paramos šeimynai skyrimo iš savivaldybės biudžeto lėšų tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“

- Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2019-03-26 sprendimas Nr. T-112 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2010 m. gruodžio 16 d. sprendimo Nr. T-323 „Dėl specialiosios paskirties transporto paslaugų įkainio nustatymo ir Specialiosios paskirties transporto paslaugų teikimo bei mokėjimo už šias paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“

- Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2019-05-21 sprendimas Nr. T-176 „Dėl Pagalbos pinigų mokėjimo už tėvų globos netekusių vaikų globą (rūpybą) Šiaulių rajono savivaldybėje tvarkos aprašo patvirtinimo“

- Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2019-05-21 sprendimas Nr. T-172 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2015-03-26 sprendimo Nr. T-54 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės gyventojų mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (nauja redakcija)

▪ Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2019-12-17 sprendimas Nr. T-384 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2019 m. gegužės 21 d. sprendimo Nr. T-176 „Dėl Pagalbos pinigų mokėjimo už tėvų globos netekusių vaikų globą (rūpybą) Šiaulių rajono savivaldybėje tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“

Technologiniai veiksniai

▪ Nuo 2016 metų spalio mėn. Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras įgyvendina projektą „**Integrati pagalba į namus Šiaulių rajone**“. Įgyvendinant projektą suburtos dvi mobilios darbuotojų komandos, įsigyti darbui reikalingi automobiliai, sanitarinės, higienos prekės. Projekto įgyvendinimui skirta 156.000 eurų ES lėšų, projekto veiklas buvo numatoma užbaigti 2020 metais. Projekto veiklos bus pratęstos iki 2021 metų, tam papildomai skirta 120.560 eurų.

▪ 2016–2019 metais gyvendinant projektą „**Socialinio būsto fondo plėtra Šiaulių rajone**“ įsigyti 28 socialiniai būstai Kuršėnų mieste. Projektui skirta 375.702,77 eurai ES lėšų, 66.300,50 – Savivaldybės biudžeto lėšų.

▪ Įgyvendinant projektą „**Kompleksinių paslaugų šeimai teikimas Šiaulių rajone**“ Kuršėnuose įsteigti bendruomeniniai šeimos namai, kuriuose rajono gyventojai turi galimybę gauti šias kompleksines paslaugas šeimoms: paslaugų teikimo koordinavimas užtikrinant „vieno langelio“ principą, psichosocialinė pagalba, šeimos įgūdžių ugdymas ir sociokultūrinės paslaugos, vaikų priežiūra projekto renginių metu, pavėžėjimas. Nuo 2019 m. neįgaliesiems pradėtos teikti asmeninio asistento paslaugos. Projekto veiklos pradėtos įgyvendinti 2017 metais, numatoma projekto pabaigos data – 2022 m. gruodžio 31 d. Projekto įgyvendinimui skirtas ES finansavimas – 719.716 eurų. Projektas įgyvendinamas su partneriais: VšĮ „Eterna Vita“ ir Lietuvos Raudonojo kryžiaus draugijos Šiaulių rajono skyriumi, kurie atlieka Bendruomeninių šeimos namų funkcijas. Bendras paslaugų gavėjų skaičius nuo projekto pradžios – 1676 gyventojai.

▪ 2018 m. pradėto įgyvendinti projekto „**Socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra Šiaulių rajone**“ įgyvendinimo metu suremontuotos Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro socialinės globos padalinio patalpos, sutvarkyta aplinka. Taip pat įsigyti baldai ir medicininė įranga (bendra vertė – 37.732,80 eurai), būtini socialinės globos paslaugų teikimui, perkamas automobilis, pritaikytas neįgalių asmenų vežimui (automobilio kaina – 33.800,00 eurų). Projekto pabaigos data – 2020 m. gegužės 31 d. ES skiriamas finansavimas projektui – 260.308,59 eurų, privalomas Savivaldybės finansinis prisidėjimas – 211.430,01 eurų.

▪ 2019–2021 metais Šiaulių rajono savivaldybės administracija ir Kuršėnų vaikų globos namai (Globos centras) partnerių teisėmis dalyvauja projekte „**Vaikų gerovės ir saugumo didinimo, paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimo bei prieinamumo plėtra**“, kurį įgyvendina Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Pagal šį projektą Globos centro darbuotojai teikia paslaugas globėjams, įtėviams, šeimynų dalyviams, budintiems globotojams, organizuoja būsimų globėjų, įtėvių paiešką, mokymus (GIMK), nupirkta automobilis Globos centrui (automobilio kaina – 14752 eurai). Europos Sąjungos lėšos projektui – 208.982,00 eurai.

▪ Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2019-12-17 sprendimu Nr.T-383 „Dėl automobilio perdavimo Kuršėnų vaikų globos namams pagal panaudos sutartį“ perduotas automobilis „Ford Fiesta“ Kuršėnų vaikų globos namams.

▪ Socialinių paslaugų šeimai teikimo informacinė sistema SPIS <https://www.spis.lt/> sudaro galimybes jungtis prie sistemos, joje pildyti prašymą, toks informacinių technologijų taikymas priimant prašymus elektroniniu būdu artina paslaugų prieinamumą asmenims. Asmenys 2019 metais pateikė 424 prašymus (6,9 proc. visų prašymų), 2018 metais pateikė 2863 prašymus (24 proc.). Gyventojų apsilankymas Savivaldybės interneto svetainėje nuo 2015 metų spalio 7 d. fiksuotas 9.147.608 kartus, 2019 metais apsilankyta 6.092 kartus.

3. Socialinių paslaugų plano rengėjai

Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. rugpjūčio 14 d. įsakymu Nr.A-1148 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų plano 2020 metams rengimo grupės sudarymo“ sudaryta Šiaulių rajono savivaldybės Socialinių paslaugų plano rengimo grupė:

Pirmininkė – Regina Rupšienė, Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoja.

Pirmininko pavaduotoja – Irena Simanauskienė, Socialinės paramos skyriaus vedėja.

Nariai:

Jolanta Baškienė, Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Meškuičių seniūnijos seniūnė;

Simona Dambrauskienė, jaunimo reikalų koordinatorė;

Virginija Kutkevičienė, Socialinės paramos skyriaus vyresnioji specialistė;

Aldona Laukienė, Socialinės paramos skyriaus vyriausioji specialistė;
Ineta Navickaitė, Investicijų ir projektų valdymo skyriaus vedėja;
Virginija Norvaišienė, VŠĮ „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“ direktorė;
Birutė Orentienė, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centro vyriausioji socialinė darbuotoja;
Feliksas Rudzinskas, Kuršėnų vaikų globos namų direktorius;
Lina Šiukšterienė, Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centro socialinio darbo organizatorė;
Jolanta Šiuparienė, vyriausioji specialistė (tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatore);
Silva Timinskienė, Socialinės paramos skyriaus vedėjo pavaduotoja.

Pasiūlymus teikė seniūnijų seniūnai ir darbuotojai, Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir projektų valdymo, Civilinės metrikacijos, Turto valdymo, Švietimo ir sporto skyriaus, Socialinių paslaugų centro ir Socialinės paramos skyriaus darbuotojai.

Plano projektas buvo pristatytas 2019 m. gruodžio 18 d., adresu Vilniaus g. 263, Šiauliai.

II. BŪKLĖS ANALIZĖ

4. Savivaldybės socialinės ekonominės ir demografinės situacijos įvertinimas

4.1. Savivaldybės metinis gyventojų skaičius ir sudėtis

Eil. Nr.	Rodiklis	Gyventojų skaičius		Pokytis
		2019	2018	
1.	Vidutinis metinis gyventojų skaičius, iš jų:	41 507⁶	41505	+2
1.1.	mieste	10 899*	10924	-25
1.2.	kaime	30 608*	30581	-27
2.	Iš bendro gyventojų skaičiaus:			
2.1.	vaikai iki 14 m.	6 018*	7334	-1316
2.2.	15–64 m. amžiaus asmenys	27 229*	25576	+1653
2.3.	vyresni nei 65 m. gyventojai	8 260*	9361	-1101
3.	Riziką patiriančios šeimos	155	153	+2
3.1.	vaikų skaičius jose	334	355	-21
4.	Globojamų vaikų skaičius, iš jų:	150	183	-33
4.1.	vaikai globojami šeimynose	30	36	-6
4.2.	vaikai globojami šeimose	76	96	-20
4.3.	institucinė vaikų globa, iš jų:	36	51	-15
4.3.1.	savivaldybės globos įstaigose	31	45	-14
4.3.2.	valstybinėse globos įstaigose	3	4	-1
4.3.3.	kitų savivaldybių globos įstaigose	1	2	-1
4.3.4.	Globos namuose vaikams su negalia	1	0	+1
4.4.	Globos centre (pas budinčius globotojus)	8	0	+8

Demografinė situacija, gimstamumas

Šiaulių rajono savivaldybėje 2019 m. sausio 1 d. gyveno 41.507 gyventojai, 2020 m. pradžioje – 41442 gyventojai (-65).

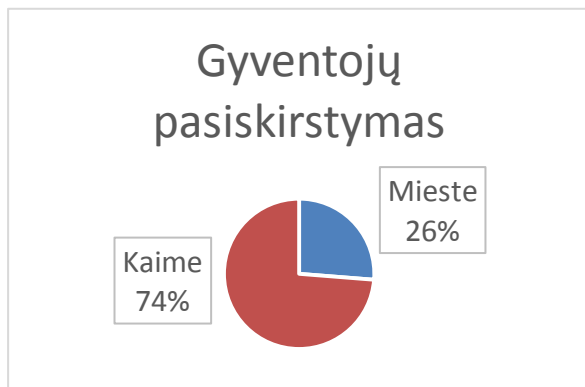
	2009			2019		
	Iš viso	Miestas	Kaimas	Iš viso	Miestas	Kaimas
Lietuvos	3 183 856	2 125 433	1 058 433	2 794 184	1 875 370	918 814

⁶ 2019 metų pradžios duomenys. Šaltiniai: Lietuvos Statistikos departamentas.

Respublika						
Šiaulių apskritis	323 353	198 675	124 678	262 487	166 162	96 325
Šiaulių rajono savivaldybė	47 883	13 075	34 808	41 507	10 899	30 608

Kuršėnų mieste 2019 m. pradžioje gyveno **10 899** gyventojai, kaimiškose vietovėse – 30 608 rajono gyventojai.

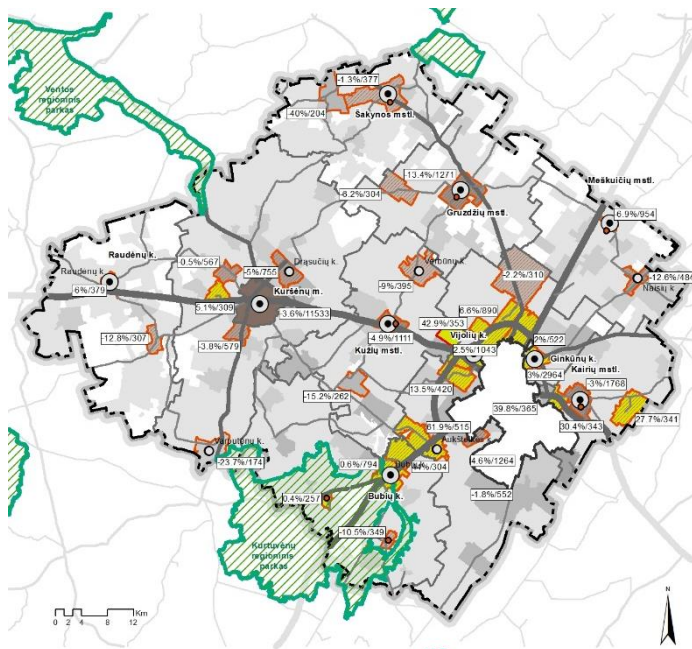
Mieste: **-16,64% (-2 176)**, kaimo vietovėse: **-12,05 % (4.200)**. Iš viso 10 metų periodu **13,32 % (-6.376)**

2019 m. pabaigoje rajone buvo 65 gyventojais daugiau, nei 2018 m. pabaigoje. Mieste ir kaime gyvenančių gyventojų santykis Šiaulių rajono savivaldybėje 2018 m. pabaigoje siekė 26,26 proc. ir 73,74 proc., o 2019 m. pabaigoje atitinkamai 26,13 proc. ir 73,86 proc., t. y. nežymus procentinis gyventojų skaičiaus padidėjimas, tačiau faktiškai Kuršėnų mieste sumažėjo 70 gyventojų, kaime – padidėjo 5 gyventojais.

Natūrali Šiaulių rajono gyventojų kaita 2019⁷ metais (-160): gimė 371, mirė – 531, palyginus su 2018 metais kaita (-223): gimė – 328, mirė – 551 asmuo.

Potencialių paslaugų gavėjų skaičius kaimiškose vietovėse didėja, todėl ir socialinių paslaugų plėtra turėtų būti orientuota ne vien į Kuršėnų miestą.

Nuo 2014 m. į Šiaulių rajono savivaldybę iš kitų Lietuvos savivaldybių gyventi atvyko daugiau gyventojų nei išvyko. 2018 m. vidinės migracijos balansas Šiaulių rajono siekė 616 asmenų. Galima daryti prielaidą, kad gerėjant gyvenimo sąlygomis, dalis Šiaulių miesto gyventojų keliai į Šiaulių raj. savivaldybę, pasirinkdami gyventi 1–2 butų namuose.

0–14 m. amžiaus gyventojų grupės dalis Šiaulių rajone sumažėjo nuo 16,5 proc. iki 14,5 proc., kai šalies mastu ši dalis nesikeitė ir išliko 15,1 proc. Pastaroji tendencija verčia susirūpinti, nes vaikų skaičiaus mažėjimas rodo demografinės būklės prastėjimo ateityje perspektyvas.

Šeimose gyvena 2–3 asmenys, natūraliai gyventojų kaitai užtikrinti šis rodiklis nėra pakankamas – jis turėtų siekti bent 2,1. Gimstamumo lygį įtakoja daugelis veiksnių, įskaitant šalies ekonominę, socialinę situaciją. Tyrimai rodo, kad tam reikšmingą įtaką turi ir valstybės vykdoma šeimos politika.

Šiaulių rajono savivaldybės taryba⁸ įtvirtino paramą šeimai gimus kūdikiui: vienkartinę išmoką gimus vaikui ir dovaną (išmoką), 2018 metais skirta 35.250 eurų, 2019 m. – 99360 eurų.

⁷ Civilinės metrikacijos duomenys.

⁸ Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2018-05-17 sprendimas Nr. T-158 „Dėl Dovanos kūdikiui skyrimo Šiaulių rajono savivaldybėje tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Ikimokyklinio ugdymo įstaigos Šiaulių rajone veikia 6 iš 11 seniūnijų, o beveik pusė ikimokyklinių ugdymo įstaigų yra Kuršėnuose. Šiaulių raj. savivaldybėje gyvenančių vaikų (1–6 m. amžiaus) dalyvavimas ikimokyklinio ugdymo sistemoje ženkliai atsilieka nuo šalies ir Šiaulių apskrities dalyvavimo vidurkio.

Informacija apie tėvų prašymų tenkinimą į Šiaulių rajono ikimokyklines ugdymo įstaigas pagal seniūnijas

Eil. Nr.	Seniūnija	Bendras prašymų skaičius	Norėjo lankyti nuo 09-01	Priimta nuo 09-01	Nepatenkintų prašymų skaičius (bendras / 09-01)
1.	Bubių seniūnija	47	24	24	23/0
2.	Ginkūnų seniūnija	187	106	54	133/52
3.	Gruzdžių seniūnija	39	31	27	12/4
4.	Kairių seniūnija	81	46	24	47/22
5.	Kuršėnų miesto seniūnija	356	197	116	240/81
6.	Kuršėnų kaimiškoji seniūnija	77	56	56	21/0
7.	Kužių seniūnija	50	35	23	27/12
8.	Meškuičių seniūnija	33	18	16	17/2
9.	Raudėnų seniūnija	12	12	12	0/0
10.	Šakynos seniūnija	25	25	25	0/0
11.	Šiaulių kaimiškoji seniūnija	104	51	38	66/13
	Iš viso:	1011	635	415	586/220

Ikimokyklinių įstaigų paslaugų prieinamumas didina asmenų socialinę integraciją bei integraciją į darbo rinką.

Viena iš pagrindinių žemo dalyvavimo ikimokykliniame ugdyme priežasčių – nepakankamai išplėtotas ir prieinamas ikimokyklinio ugdymo tinklas. Savivaldybėje išlieka rizika jaunosms šeimoms iškristi iš darbo rinkos. Mažas vaikų priežiūros paslaugų išvystymas neužtikrina galimybių derinti mokamą darbą ir vaikų auginimą.

Migracija

Į Šiaulių rajoną 2019 m. iš kitų Lietuvos rajonų atvyko daugiau asmenų nei išvyko, tuo tarpu Šiaulių regiono ir Lietuvos mastu migracijos saldo buvo neigiamas. Teigiamas neto tarptautinės migracijos rodiklis fiksuojamas Šiaulių regione, Šiaulių rajono ir visos Lietuvos rodikliai, kaip ir kasmet, išlieka neigiami, tačiau pastebimas ženklus šio rodiklio sumažėjimas lyginant su 2018 metais.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
VIDINĖ MIGRACIJA						
Atvykusieji	1.608	1.863	2.045	1.827	1.877	ND
Išvykusieji	1.834	1.920	1.882	1.268	1.261	ND
Migracijos saldo	-226	-88	163	559	616	ND
TARPTAUTINĖ MIGRACIJA						
Emigrantai	631	678	783	761	501	391
Imigrantai	378	405	303	224	352	433
Neto tarptautinė migracija	-253	-273	-480	-537	-149	42

Lietuvoje vaikus auginantys tėvai **susiduria su ekonominiais sunkumais** ir kreipiasi dėl vaikų nemokamo maitinimo ar kitos socialinės paramos gavimo. Remiantis gyventojų nuomonės tyrimais⁹, buvo nustatyta, kad ekonominės priežastys: nedarbas, nepatenkinamos buitinės sąlygos, mažas darbo užmokestis Lietuvoje – įtakoja gyventojų pasirinkimą **emigruoti**, todėl Savivaldybė pirmiausia orientuojasi į dar likusių išlaikymą, o ne išvykusiųjų susigrąžinimą, nes jų siūlomų darbo vietų atlyginimas yra mažai pajėgus konkuruoti ne tik su užsieniu, bet ir su šalies didmiesčiais. 2018 metais mėnesinis bruto darbo užmokestis Šiaulių rajone sudarė 706,30 euro, lyginant su 2017 m. vidutinis rajono gyventojų atlyginimas padidėjo 7 procentais (nuo 659,80 euro). Svivaldybės vieta pagal bruto darbo užmokestį 2019 m. **trečiąją ketvirtį** 47 vieta iš 60 savivaldybių, bruto 1.017,5 euro, Šiaulių apskrities 1.105 euro.

Nedarbas

⁹ Lietuvos ūkio sektorių finansavimo po 2020 m. vertinimas: demografija ir migracija

Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Užimtumo tarnyba) duomenimis¹⁰, Šiaulių rajone 2019 metais buvo įregistruoti 3843 bedarbiai, iš jų: moterų – 10,1 proc., vyrų – 8,8 proc., jaunimo (nuo 16 iki 29 m.) – 4,9 proc., vyresni nei 50 m. amžiaus – 12,07 proc.

Vadovaujantis Specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybėms biudžetams lėšų apskaičiavimo metodika, apskaičiuojamas lėšų poreikis¹¹ Šiaulių rajono savivaldybės užimtumo didinimo programai įgyvendinti. 2019 metais buvo paskaičiuotas lėšų poreikis 199.392 eurų, gautas finansavimas 88.600 eurų (27 proc. planuotų). Atitinkamai 2018 metais planuota 198.835 eurų, gauta 97.900 eurų.

2020 metams apskaičiuotas poreikis 347.000 eurų, pagal programą numatyta įdarbinti 107 asmenis, iš jų 40 asmenų laikiniems darbams, 40 asmenų pagalbiniais darbams švietimo įstaigose ir 27 asmeninio asistento paslaugoms neįgaliesiems.

Socialinę riziką patiriančios šeimos

Skurdas, nedarbas, socialinių įgūdžių trūkumas, alkoholizmas, psichologinės problemos šeimose lemia aukštą socialinės rizikos šeimų skaičių Lietuvoje. Socialinę riziką patiriančių šeimų skaičiaus kaita Šiaulių rajone, kaip ir visoje Lietuvoje, nėra tolygi. Savivaldybėje didėjo riziką patiriančių šeimų skaičius: 2019 m. – 155 šeimos, 2018 m. – 153 šeimos, pokytis: +2 šeimos.

	2015	2016	2017	2018	2019
Socialinę riziką patiriančių šeimų skaičius	162	168	167	153	155
Socialinę riziką patiriančiose šeimose augančių vaikų skaičius	336	358	336	355	334

Pagrindinė to priežastis yra socialinę riziką patiriančių šeimų migracija tarp savivaldybių – šie asmenys yra labiau linkę keisti gyvenamąją vietą, tokiu būdu tikėdamiesi išspręsti kylančias problemas ar išvengti atsakomybės.

Vadovaujantis LR socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018-03-29 įsakymu Nr.A1-141 „Dėl Atvejo vadybos tvarkos aprašo patvirtinimo“ nebėliko socialinės rizikos šeimų apskaitos, o buvo pradėtas socialinis darbas, taikant atvejo vadybą. 2019 metais buvo užfiksuoti vaiko teisių pažeidimai 138 socialinę riziką patiriančiose šeimose, kuriose auga 225 vaikai.

Pagrindinės vaiko grėsmės lygių nustatymo priežastys: smurtas artimoje aplinkoje, piktnaudžiavimas alkoholiu ar kitomis psichotropinėmis medžiagomis, vaikų nepriežiūra. Per 2019 metų ataskaitinį laikotarpį buvo nutraukti atvejo vadybos procesai 93 šeimose. Atvejo vadybos procesas buvo nutrauktas, kai:

- neliko šeimoje nepilnamečių vaikų (4 šeimos);
- neterminuotai apribota tėvų valdžia (1 šeima);
- nenustatyta vaiko teisių pažeidimų (28 šeimos);
- išnyko priežastys, dėl kurių šeimai buvo taikytas atvejo vadybos procesas (53 šeimos);
- šeima išvyko gyventi į kitą savivaldybę (7 šeimos);
- tėvai mirė (nėra).

Visuomenės senėjimas

Dėl migracijos ir demografinių problemų mažėja gyventojų skaičius, taip pat kinta ir gyventojų amžiaus struktūra – **visuomenė senėja**. Vyresnio amžiaus žmonės savivaldybėje susiduria su ekonominėmis ir socialinėmis problemomis. Remiantis Statistikos departamento duomenimis, didžiausias skurdo rizikos lygis yra 65 ir vyresnių asmenų amžiaus grupėje. Savivaldybėje 2019 metais vyresni nei 65 m. asmenys sudarė 19,9 proc. Šiaulių rajono gyventojų, kai Šiaulių regione šios grupės gyventojų yra 21,1 procento, o Lietuvoje – 19,8 proc.

Pagrindinės šiai gyventojų grupei (vyresniems nei 65 m. asmenims) reikalingos socialinės paslaugos – transporto organizavimas, pagalba į namus, apgyvendinimas socialinės globos įstaigose.

4.2 Gyventojų socialinių paslaugų poreikius sąlygojantys veiksniai

¹⁰ <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/>

¹¹ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. liepos 13 d. įsakymas Nr. A1-193 „Dėl specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams lėšų apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“.

Šiaulių valstybinės kolegijos Sveikatos priežiūros fakulteto Socialinio darbo katedros darbo grupė atliko tyrimą – „Socialinių paslaugų teikimas Šiaulių rajono savivaldybėje“ (2019-09-19-2019-10-17).

Tyrimo objektas – Šiaulių rajono gyventojams teikiamos socialinės paslaugos.

Tyrimo tikslas – išanalizuoti teikiamas paslaugas, jų vertinimą ir poreikį.

Tyrimo metodas – anketinė apklausa, statistinė duomenų ir turinio analizė.

Tyrimui atlikti buvo parengtas klausimynas, kurį sudarė 18 klausimų. Klausimynas apėmė demografinius duomenis, socialinių paslaugų teikimą, veiksnius, ribojančius paslaugų prieinamumą, įstaigų, informacijos teikimą ir kt.

Apklausa atlikta dviem būdais: elektroniniu bei pildant klausimyną raštu. Tyrimo imtis – 550 asm. Buvo išplatinta 620 anketų, iš jų 7 sugadintos. Raštu ir internetu užpildytų anketų santykis panašus. Tyrime dalyvavo 613 asmenų iš vienuolikos seniūnijų. Daugumą tyrime dalyvavusių respondentų sudarė moterys (76 proc.), vyrai – (24 proc.), pagal amžiaus grupes – 45–64 m. (43 proc.).

Tyrimo metu nustatyta, kad Šiaulių rajone trūksta:

- transporto paslaugų organizavimo, pagalbos į namus, psichosocialinės pagalbos, informavimo, sociokultūrinių bei konsultavimo paslaugų.

- socialines paslaugas teikiančių įstaigų:
  - centrų, teikiančių atokvėpio paslaugas,
  - dienos centrų ir grupinių gyvenimo namų vaikams su negalia ir jų šeimoms,
  - dienos centrų,
  - socialinių įstaigų, teikiančių trumpalaikę socialinę globą ir savarankiško gyvenimo suaugusiems neįgaliesiems asmenims ir jų šeimoms,
  - dienos socialinės globos centrų senyvo amžiaus asmenims,
  - krizių centrų,
  - savarankiško gyvenimo namų ir laikino gyvenimo namų,
  - priklausomybės ligų gydymo ir reabilitacijos įstaigų, skirtų socialiai pažeidžiamoms asmenų grupėms.

Nustatyti socialinių paslaugų prieinamumą ribojantys veiksniai:

- transporto trūkumas,
- per dideli atstumai iki socialines paslaugas teikiančių vietovių,
- nepakankamai pritaikyta aplinka specialius poreikius turintiems asmenims,
- informacijos apie socialines paslaugas stoka,
- per dideli mokesčiai už socialines paslaugas.

Atlikus tyrimą, buvo nustatytos socialinių paslaugų teikimo stipriosios ir tobulintinos pusės.

Stipriosios: paslaugų teikimas įvairioms klientų grupėms, teikiamų socialinių paslaugų įvairovė, socialinių paslaugų administravimo, informavimo ir konsultavimo vertinimas.

Tobulintinos pusės: teikiamų socialinių paslaugų tinklo plėtra, atokvėpio paslaugų teikimas vaikams su negalia ir jų šeimos nariams, trumpalaikės socialinės globos teikimas suaugusiems asmenims su negalia, asmeninio asistento paslaugų, psichosocialinės pagalbos, palydimosios globos paslaugų teikimas, informacinės sklaidos stiprinimas bendruomenėje.

4.3. Kiti rodikliai

Negalia

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis <http://atvira.sodra.lt/lt-eur/>, Lietuvoje netekto darbingumo ir invalidumo pensijas gaunančių asmenų skaičius kasmet mažėja, 2019 m. liepos mėn. šių asmenų skaičius sudarė 171,7 tūkst., 2018 m. tuo pačiu laikotarpiu – 196,3 tūkst., o 2017 m. – 200,7 tūkst. Nepaisant to, Šiaulių rajone specialiųjų paslaugų poreikis kasmet didėja.

2019 m. Šiaulių rajono savivaldybė finansavo 7 Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektus. Jų finansavimui buvo skirta 80.513,00 eurų (iš valstybės biudžeto 67.094,00 eurų ir 13.419,00 eurų iš savivaldybės biudžeto).

Paslaugas gavo 354 asmenys: 344 neįgalieji, 10 šeimos narių.

	2015	2016	2017	2018	2019
Organizacijų skaičius	12	8	9	10	7
Paslaugas gavusių asmenų skaičius	511	417	428	411	354

Pagalba maisto produktais labiausiai skurstantiems rajono gyventojams

Vienas iš socialinių paslaugų plėtros indikatorių yra paramos maisto produktais gavėjų skaičius. Europos pagalba labiausiai skurstantiems asmenims skiriama, kai vienam šeimos nariui ar vienam gyvenančiam asmeniui pajamos per mėnesį neviršija 1,5 valstybės remiamų pajamų dydžio (t. y. 183 Eur). Paramos maisto produktais gavėjų skaičius nuo 2015 m. sumažėjo beveik 15 proc. 2019 m. paramą maisto produktais gavo 5.178 Šiaulių rajono gyventojai.

Pagalbos maisto produktais gavėjų skaičius Šiaulių rajone

Metai	Gavėjų skaičius	Pokytis
2015	6 037	-
2016	4 938	1099
2017	4 350	588
2018	5 447	+1097
2019	5 178	-269

Audito išvados

Šiaulių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba atliko auditą ir pateikė 2019 m. balandžio 17 d. Nr. VA-3 (5.1) ataskaitą „Socialinių paslaugų vertinimas Šiaulių rajono savivaldybėje“.

Ataskaitoje pateikti audito rezultatai:

- Planuojant 2018 metų socialinių paslaugų teikimą ir plėtrą, ne visais atvejais tinkamai vertintas, analizuotas ir suplanuotas socialinių paslaugų poreikis.
- Socialinių paslaugų plane uždaviniai nepilnai suderinti su savivaldybės strategijose nustatytais uždaviniais bei nesudaroma socialinių paslaugų plano įgyvendinimo ataskaita.
- Savivaldybės teritorijoje netolygi ir nepakankama socialinių paslaugų teikimui infrastruktūra, daugumos socialinių paslaugų išsivystymo lygis nesiekia Socialinių paslaugų išsivystymo normatyvų.
- Vidaus kontrolės procedūros neužtikrina teikiamų socialinių paslaugų kokybės kontrolės.
- Neužtikrintas išsamios ir pakankamos informacijos apie socialines paslaugas viešinimas interneto svetainėje.

Kontrolės ir audito tarnyba pateikė Socialinės paramos skyriui 6 rekomendacijas. Iki 2019 m. gruodžio 2 d, iš esmės buvo įgyvendintos 2 priemonės:

- įvykdyta Viešojo pirkimo procedūra dėl socialinių paslaugų poreikio Šiaulių rajone analizės atlikimo;
- įvykdyti socialinių paslaugų informacijos susisteminimo ir papildymo darbai.

Socialinių paslaugų išsivystymo analizė, vadovaujantis patvirtintais normatyvais, atspindi Socialinių paslaugų planuose.

5. Esamos socialinių paslaugų infrastruktūros savivaldybėje analizė

Socialinių paslaugų tinklą rajone sudaro *stacionarias ir nestacionarias socialines paslaugas teikiančios įstaigos*. Šias paslaugas rajone teikia biudžetinės, viešosios bei privačios įstaigos, seniūnijos ir nevyriausybinių organizacijos. Socialines paslaugas, teikiamas Šiaulių rajono gyventojams, administruoja Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius.

Informacija apie Šiaulių rajone organizuojamų ir teikiamų socialinių paslaugų infrastruktūrą

Informacija apie šalinį regiono organizacijų ir vietinių socialinių paslaugų vykdantį					
Eil. Nr.	Įstaigos tipas	Įstaigos pavadinimas	Pavaldumas	Vietų (gavėjų) skaičius	
				iš viso	2019 ¹²
1. Socialinės globos namai					
1.1.	Vaikų socialinės globos namai	Kuršėnų vaikų globos namai	Savivaldybės ¹³	30	29

¹² Finansuojamos vietos iš savivaldybės lėšų.

¹³ Šiaulių rajono savivaldybė.

1.2.	Senų žmonių socialinės globos namai	VšĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro Socialinės globos padalinys	Savivaldybės	40	34
		VšĮ Kuršėnų ligoninės Socialinės globos padalinys	Savivaldybės	10	10
		VšĮ „Senolių namai“	Privati	40	20
		UAB „Kitada“ Varputėnų socialinės globos namai	Privati	24	18
1.3.	Asmenų su proto / psichikos negalia globos namai	Aukštelkės socialinės globos namai	Valstybės	230	20
2. Laikino gyvenimo namai					
2.1.	Laikino apgyvendinimo įstaiga motinoms ir vaikams	Kuršėnų vaikų globos namų struktūrinis padalinys, Pagalbos šeimai tarnyba	Savivaldybės	10	4
2.2.	Psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaiga asmenims priklausomiems nuo psichoaktyviųjų medžiagų	VšĮ „Agapao reabilitacijos centras“	Privati	22	-
				12 vyrams	-
				5 mot.	-
3. Dienos socialinės globos centrai					
3.1.	Dienos socialinės globos centras asmenims su negalia	VšĮ „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“	Trys dalininkai ¹⁴	25	25
4. Savarankiški gyvenimo namai					
4.1.	Senyvo amžiaus žmonių / suaugusių asmenų su negalia savarankiško gyvenimo namai	VšĮ „Senolių namai“	Privati	5	1
		UAB „Kitada“ Varputėnų savarankiško gyvenimo namai	Privati	20	2
5. Socialinės priežiūros centrai					
5.1.	Vaikų dienos centras	Lietuvos krikščioniškasis fondas, Ginkūnų vaikų dienos centras	Visuomeninė organizacija	25	3
		VšĮ „Eterna Vita“ vaikų dienos centras Kuršėnų m.	Privati	32	21
		Tarptautinės žmogaus gerovės asociacijos vaikų dienos centras Kairių sen.	Privati	25	37
		Tarptautinės žmogaus gerovės asociacijos vaikų dienos centras Meškuičių sen.	Privati	30	30
		Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Draugijos Šiaulių skyriaus Kuršėnų vaikų dienos centras	Privati	25	19
		VšĮ Aukštelkės neformaliojo ugdymo akademijos Vaikų dienos centras	Privati	28	-
		VšĮ Vaikų dienos centras „Drauge linksmiau“ Gruzdžių sen.	Privati	20	7
		VšĮ Vaikų dienos centras „Drauge linksmiau“ Raudėnų sen.	Privati	20	11
6. Bendruomeninės įstaigos ¹⁵					
7. Kitos socialinių paslaugų įstaigos (Socialinių paslaugų centras)					
		BĮ Šiaulių rajono savivaldybės socialinių	Savivaldybės	114 ¹⁶	114

¹⁴ Šiaulių rajono savivaldybė (50 proc.), Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“ (25 proc.), Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Šiaulių rajono Viltis“ (25 proc.).

¹⁵ Nėra

¹⁶ Pagalba į namus

		paslaugų centras		155 ¹⁷	155
8. Šeimynos					
8.1.		Kairių šeimyna „Giliukas“	šeima	12	9
		Balčiūnų šeimyna „Aušrinė“	šeima	12	10
		Volosovų šeimyna „Fiesta“	šeima	12	11
9. Bendruomeniniai namai					
9.1.	Bendruomeniniai vaikų globos namai	Bendruomeniniai vaikų globos namai Kuršėnuose	Savivaldybės	5	5

Kitų savivaldybių įstaigose perkamos socialinės paslaugos

Lentelėje pateikiama informacija apie Šiaulių rajono savivaldybės perkamas socialines paslaugas kitų savivaldybių įstaigose.

Eil. Nr.	Įstaigos tipas ¹⁸	Įstaigos pavadinimas	Pavaldumas	Vietų (gavėjų) skaičius	
				Iš viso	Iš jų finansuojamų savivaldybės
1. Socialinės globos namai					
1.1.	Socialinės globos namai vaikams su negalia	Šiaulių vaikų globos namai „Šaltinis“	Valstybės	50	2
		Ventos socialinės globos namai	Valstybės	150	2
1.2.	Senų žmonių / suaugusių asmenų su negalia socialinės globos namai				
	UAB „Senjorų namai“	Privati	19	2	
	VšĮ Rietavo parapijos senelių globos namai	Privati	53	1	
	Raseinių r. Blinstrubiškių socialinės globos namai	Savivaldybės	210	4	
	VšĮ „Beržėnų senjorų namai“	Privati	40	15	
	UAB „Žimperijs“ Kepalių globos namai	Privati	16	8	
	VšĮ Adutiškio senelių namai	Privati	80	1	
	VšĮ „Sevilis“	Privati	39	1	
	VšĮ Antavilių pensionatas	Privati	300	1	
	VšĮ Joniškio Švč. M. Marijos parapijos senelių globos namai „Santara“	Privati	35	1	
	VšĮ Muniškių globos namai	Privati	69	1	
	Akmenės rajono socialinių paslaugų namai	Savivaldybės	120	1	
1.3.	Asmenų su proto / psichikos negalia globos namai				
	Jurdaičių socialinės globos namai	Valstybės	220	8	
	Linkuvos socialinės globos namai	Valstybės	273	4	
	Senjorų socialinės globos namai	Valstybės	277	4	
	Skemų socialinės globos namai	Valstybės	360	1	
	Utenos socialinės globos namai	Valstybės	285	3	
	Veisiejų socialinės globos	Valstybės	135	5	
	Zarasų socialinės globos namai	Valstybės	210	1	
	Dūseikių socialinės globos namai	Valstybės	245	5	
	Ilguvos socialinės globos namai	Valstybės	75	1	
	Ventos socialinės globos namai	Valstybės	150	1	
2. Dienos socialinės globos centrai					
2.1.	Vaikų su negalia dienos socialinės globos centras	Šiaulių miesto specialiojo ugdymo centras	Savivaldybės	24	3
		Šiaulių miesto sutrikusio vystymosi kūdikių namai	Savivaldybės	6	1

¹⁷ Socialinių įgūdžių ugdymas.

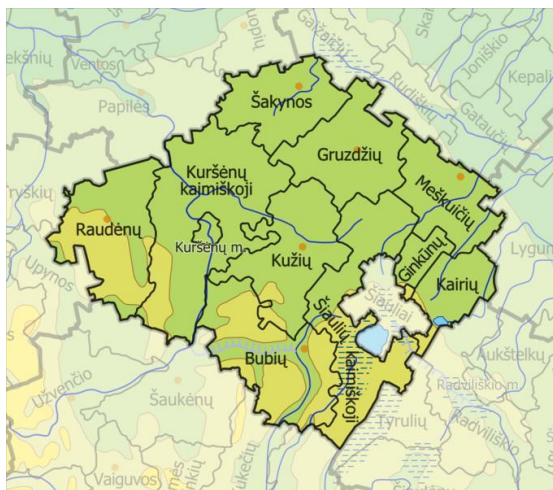
¹⁸ Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes.

3. Savarankiško gyvenimo namai					
3.1.	Socialinę riziką patiriančių asmenų (šeimų) savarankiško gyvenimo namai	Labdaros ir paramos fondas „Prieglobstis“ Benamių namai Joniškio r.	Privati	20	7

5.1. Socialinių paslaugų infrastruktūros išsidėstymas ir socialinių paslaugų teikimo savivaldybėje (seniūnijose) pakankamumo lygis

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, vienas iš socialinių paslaugų organizavimo principų yra prieinamumas, t. y. paslaugų valdymas, skyrimas bei teikimas taip, kad būtų užtikrintas šių paslaugų prieinamumas asmenims (šeimoms) kuo arčiau jų gyvenamosios vietos.

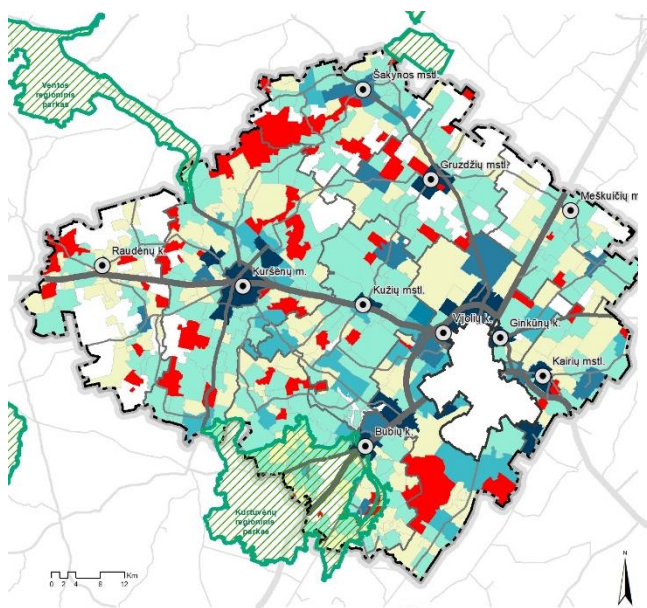
Teritoriniu – administraciniu požiūriu Šiaulių rajono savivaldybė suskirstyta į 11 seniūnijų, kuriose yra teikiamos **bendrosios socialinės paslaugos**: informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, maitinimo organizavimas, transporto organizavimas, aprūpinimas rūbais ir daiktais, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas, atvirasis darbas su jaunimu, mobilus darbas su jaunimu, darbas su jaunimu gatvėje, sociokultūrinės paslaugos bei **specialiosios socialinės paslaugos**: socialinė priežiūra – pagalba į namus, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas, apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose, apgyvendinimo nakvynės ir Krizių centre, pagalbos globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, įvaikintojams, psichologinė pagalba, apgyvendinimo bendruomeniniuose vaikų globos namuose ir **socialinės globos paslaugos**: dienos socialinė globa, ilgalaikė ir trumpalaikė socialinė globa.

Šiaulių rajono savivaldybės teritorija suskirstyta į 11 seniūnijų:

❖	Bu	3.
bių	Gi	
❖	nkūnų	3.2
78 gyv.;	Gr	
❖	uzdžių	2.4
36 gyv.;	Kai	
❖	rių	3.3
00 gyv.;		
❖ Kuršėnų kaimiškoji	4.410 gyv.;	
❖ Kuršėnų miesto	11.963 gyv.;	
❖ Kužių	3.747 gyv.;	
❖ Meškuičių	2.212 gyv.;	
❖ Raudėnų	1.318 gyv.;	
❖ Šakynos	1.361 gyv.;	
❖ Šiaulių kaimiškoji	7.131 gyv.	

Šiaulių rajono savivaldybė – žiedinė savivaldybė, supanti Šiaulių miestą. Tokia geografinė padėtis palanki rajono gyventojams dėl to, kad jie gali naudotis miesto infrastruktūra (viešasis transportas, švietimo, gydymo įstaigos), darbo vietų pasiūla ir įvairovė mieste taip pat yra didesnė nei rajone. Bendradarbiaujant miesto ir rajono savivaldybėms užtikrinamas įvairesnių ir aukštesnės kokybės paslaugų teikimas gyventojams.

Gyvenamosios vietovės
pagal gyventojų skaičių, 2019 m.

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI

Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje 2019 m. veikiantys vaikų dienos centrai

Eil. Nr.	Vaikų dienos centro pavadinimas	Vietų skaičius	Vaikų skaičius, finansuojamas savivaldybės	Savivaldybės išlaidos Eur (2019-09-30)
1.	Aukštelkės neformaliojo ugdymo akademija	25	-	-
2.	Asociacija „Lietuvos krikščioniškas fondas“, Ginkūnų VDC	25	3	191,80
3.	„Drauge linksmiau“, Raudėnų VDC	20	11	943,00
4.	„Drauge linksmiau“, Gruzdžių VDC	20	7	690,80
5.	VšĮ „ETERNA VITA“, Kuršėnų m.	32	21	3040,80
6.	Tarptautinė žmogaus gerovės asociacija, Kairių VDC	25	37	3195,20
7.	Tarptautinė žmogaus gerovės asociacija, Meškuičių VDC	30	30	3844,00
8.	Lietuvos Raudonojo kryžiaus draugijos Šiaulių rajono skyrius, Kuršėnų m.	25	19	1586,20
	Iš viso:	202	128	13491,80

Socialinės priežiūros paslaugos teikiamos riziką patiriančioms šeimoms ir jų vaikams seniūnijose eančiuose vaikų dienos centruose, kurie savo veiklą vykdo Kuršėnų miesto, Ginkūnų, Meškuičių, Kairių, Gruzdžių, Raudėnų ir Šiaulių kaimiškojoje seniūnijose.

Šiaulių rajono seniūnijų charakteristika

Seniūnija	Socialinės paramos gavėjų skaičius ¹⁹	Soc. Rizikos šeimos 2019-01-01		Soc rizikos šeimos		Nemokamas maitinimas	Bedarbių %	Socialinės priežiūros, dienos centrai ir kt.	Kt.
		Šeimų	vaikų	šeimų	vaikų				
Bubių	1371	9	25	11	27	113	9,6	VDC	VLD ²⁰
Ginkūnų	423	8	8	8	12	45	4,9	VDC ²¹	VLD
Gruzdžių	1180	10	27	9	19	86	9,2	VDC, ND	VLD
Kairių	1202	12	31	12	23	84	9,2	VDC, ND	VLD
Kuršėnų miesto	3629	41	88	54	129	508	10,5	Šeimyna, globos namai, VDC, SGC ²² , LGN ²³ , ND, dienos SGP	4VLD, 3 grupės ²⁴

¹⁹ Maisto produktų ir higienos prekių skyrimas.

²⁰ Ikimokyklinės įstaigos, vaikų lopšeliai darželiai.

²¹ Vaikų dienos centras.

²² Dienos socialinės globos centras

Kuršėnų kaim.	2149	9	22	14	36	71	12,1	Šeimyna SGN ²⁵	
Kužių	983	10	33	10	19	79	6,7	ND,	VLD
Meškuičių	730	7	15	6	7	103	7,2	VDC, SGP ²⁶ , ND ²⁷	VLD
Raudėnų	827	9	13	5	7	39	11,7		
Šiaulių kaim.	1523	11	25	15	32	91	11,9	Šeimyna, VDC, SGN, SGN, ND	VLD, Voveriškių mokykla
Šakynos	894	10	31	11	23	63	6,8		
Iš viso:	14.851	136	319	155	334	1282	9,0		

Kuršėnų mieste teikiamos šios socialinės paslaugos:

- ilgalaikė ir trumpalaikė socialinė globa – VšĮ Kuršėnų ligoninės Socialinės globos padalinyje, Kuršėnų vaikų globos namuose;
- laikino apgyvendinimo paslauga motinoms su vaikais – Kuršėnų vaikų globos namų Pagalbos šeimai tarnyba;
- dienos socialinė globa suaugusiems asmenims su negalia – VšĮ „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“;
- socialinės priežiūros paslaugos – vaikų dienos centruose;
- bendrąsias, socialinės priežiūros ir socialinės globos (integrali pagalba) paslaugas visiems Šiaulių rajono gyventojams teikia Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. A1-93 patvirtintas Socialinių paslaugų katalogas, kuriame apibrėžtos socialinių paslaugų rūšys: bendrosios socialinės paslaugos, specialiosios socialinės paslaugos bei socialinės globos paslaugos:

Bendrosios socialinės paslaugos yra atskiros, be nuolatinės specialistų priežiūros teikiamos paslaugos, kurių tikslas – ugdyti ar kompensuoti asmens (šeimos) gebėjimus savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime. Bendrosios socialinės paslaugos teikiamos socialinių paslaugų įstaigose, asmens namuose ir kitose vietose, kur organizuojamas socialinių paslaugų teikimas. Bendrosios socialinės paslaugos: informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, maitinimo organizavimas, aprūpinimas būtiniausiais drabužiais ir avalyne, transporto organizavimas, sociokultūrinės paslaugos, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas, atvirasis darbas su jaunimu, mobilusis darbas su jaunimu, darbas su jaunimu gatvėje, kitos bendrosios socialinės paslaugos (socialinės paslaugos, organizuojamos atsižvelgiant į specifinius savivaldybės gyventojų poreikius, pvz. maisto produktų nupirkimas, palydėjimas į įvairias įstaigas ir kt.). Prie bendrųjų socialinių paslaugų gali būti priskiriamos ir kai kurios pagalbos į namus paslaugos.

Specialiosios socialinės paslaugos yra visuma paslaugų, teikiamų asmeniui (šeimai), kurio gebėjimams savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime ugdyti ar kompensuoti bendrųjų socialinių paslaugų nepakanka. Socialinės priežiūros paslaugos: pagalba į namus, socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas, apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose, laikinas apnakvindinimas, intensyvi krizių įveikimo pagalba, psichosocialinė pagalba, apgyvendinimas nakvynės namuose ir krizių centruose, pagalba globėjams (rūpintojams), budintiems globotojams, įvaikintojams ir šeimynų dalyviams, apgyvendinimas apsaugotame būste.

Socialinės globos paslaugos: dienos socialinė globa, trumpalaikė socialinė globa, ilgalaikė socialinė globa.

BENDROSIOJOS SOCIALINĖS PASLAUGOS

Informavimas

Šiaulių rajono savivaldybės interneto svetainėje <https://www.siauliuraj.lt/Viesosios-ir-ar-administracines-paslaugos11253> informacija viešinama įvairiais socialinių paslaugų klausimais: įvairūs tvarkų aprašai, socialinė parama, socialinės paslaugos, socialinis būstas, socialinės paramos šeimai informacinė sistema (SPIS), informacija apie socialinių paslaugų centrą. Infomacija apie socialines paslaugas teikiama seniūnijų (Ginkūnų, Kairių, Šakynos)

²³ Laikino gyvenimo namai

²⁴ Kuršėnų Pavenčių daugiafunkcis centras

²⁵ Savarankiško gyvenimo namai

²⁶ Socialinės globos padalinys

²⁷ Neįgalųjų draugija

svetainėse, visuose seniūnijų informaciniuose stenduose, skelbimų lentose, seniūnijų lankstinukuose (Gruzdžių, Kairių, Raudėnų), seniūnijų socialiniuose tinkluose (Kairių, Kužių, Meškuičių, Šakynos, Raudėnų). Informacija perteikiama gyventojų pasitarimų ir posėdžių metu. Platinami įvairūs kvietimai, informacinė medžiaga ugdymo įstaigose, ambulatorijose, parduotuvėse, kultūros centruose, bibliotekose, mokyimo centruose. Taip pat informavimas visais socialinės paramos klausimais vyksta tiesioginio pokalbio su asmeniu metu, telefonu, el. paštu.

Konsultavimas

Profesinės kompetencijos ribose teikiamos konsultavimo paslaugos, kurių metu kartu su asmeniu (šeima) analizuojamos probleminės situacijos ir ieškoma sprendimo būdų. Tai socialinio darbo profesinės veiklos rūšis, apimanti pagalbos teikimą asmeniui (šeimai) siekiant elgesio, situacijos teigiamų pokyčių. Šios paslaugos teikiamos visose socialines paslaugas teikiančiose įstaigose, NVO, Savivaldybės administracijos skyriuose.

Tarpininkavimas ir atstovavimas

Paslauga daugiau skirta senyvo amžiaus asmenims, asmenims su negalia, šeimoms, auginančioms vaikus sprendžiant atitinkamose institucijose (teisinius, sveikatos, ūkinių darbų organizavimo klausimus, tvarkant dokumentus, mokant mokesčius ir pan). Ši paslauga labai aktuali socialinės globos paslaugas įstaigose gaunantiems asmenims, NVO nariams, vienišiams ir neįgaliesiems rajono gyventojams.

Lietuvos Raudonojo kryžiaus Šiaulių rajono skyrius (toliau – LRKŠS), VšĮ „Eterna Vita“, Tarptautinės žmogaus gerovės asociacija bei šeimynos kasmet dalyvauja Maisto banko organizuojamose pavasario ir rudens akcijose, surinktus maisto produktus skirdami nepasiturintiems rajono gyventojams, vaikų maitinimui dienos centruose. LRKŠS talkina skirstydamas Kuršėnų miesto ir Kuršėnų kaimiškiosios seniūnijos gyventojams maisto produktus ir higienos prekes, gautas iš Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo.

Maitinimo organizavimas

Pagalba maisto produktais labiausiai skurstantiems rajono gyventojams

Vienas iš socialinių paslaugų plėtros indikatorių yra paramos maisto produktais gavėjų skaičius. Europos pagalba

Metai	Gavėjų skaičius	Pokytis
2015	6 037	-
2016	4 938	1099
2017	4 350	588
2018	5 447	+1097
2019	5 178	-269

labiausiai skurstantiems asmenims skiriama, kai vienam šeimos nariui ar vienam gyvenančiam asmeniui pajamos per mėnesį neviršija 1,5 valstybės remiamų pajamų dydžio (t. y. 183 Eur). Palyginus maisto produktų gavėjų skaičių nuo 2015 metų iki 2019 metų, matome, kad paramos gavėjų skaičius ženkliu (+1097) padidėjo 2018 metais. 2019 m. paramą maisto produktais gavo 5.178 Šiaulių rajono gyventojai. Nors paramos maisto produktais

gavėjų skaičius nuo 2015 m. sumažėjo beveik 15 proc., tačiau išlieka pakankamai didelis t.y. 12,48 proc. paramos gavėjų skaičius visų rajono gyventojų.

Mėnuo	Paramos gavėjų skaičius	Mėnuo	Paramos gavėjų skaičius
kovo	4655	rugpjūtis	5244
balandžio	5078	spalis	5391
birželio	5178	gruodis	5515

Aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas

Socialinės darbuotojos bendrauja ir bendradarbiauja su įvairiomis institucijomis, verslininkais, jos ieško pagalbininkų, rėmėjų, kurie materialiai paremia šeimas ir palengvina šeimų gyvenimo sąlygas. Palaikomi ryšiai su labdarinėmis organizacijomis. Vokiečių bažnyčios bendruomenės vaikai paruošė 250 sunkiai besiverčiančių šeimų vaikams kalėdinių dovanėlių. Taip pat suteikta labdara: rūbais, higienos priemonėmis, avalyne, patalyne ir kt.

Transporto organizavimas

Specialaus transporto paslauga skiriama asmenims, kurie dėl ligos ar senatvės turi judėjimo problemų ir negali naudotis visuomeniniu ar individualiu transportu, taip pat mažas pajamas gaunantiems asmenims, kai pajamos vienam šeimos nariui per mėnesį yra mažesnės už 2 valstybės remiamų pajamų dydžius.

Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras, teikdamas specialaus transporto paslaugas, vadovaujasi Specialiosios paskirties transporto paslaugų įkainio nustatymo ir specialiosios paskirties transporto paslaugų teikimo bei

mokėjimo už šias paslaugas tvarkos aprašu, patvirtintu Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2019-03-26 sprendimu Nr. T-112.

- Dalis gyventojų transporto paslaugomis naudojosi po kelis kartus.
- Iš viso specialaus transporto paslaugų 2019 metais suteikta 224 kartus.
- Už suteiktas specialaus transporto paslaugas mokėjo 3 asmenys (vienas asmuo naudojosi mokama paslauga 11 kartų), gauta 425,06 eurų.
- Specialaus transporto paslaugą 2011–2019 metais gavo 853 asmenys.

Metai	Asmenų skaičius	Metai	Asmenų skaičius
2011	67	2015	121
2012	125	2016	87
2013	107	2017	124
2014	114	2018	59
		2019	69

Sociokultūrinės paslaugos

Sociokultūrinių paslaugų teikimo tikslas – prisidėti prie socialinių problemų kilimo mažinimo, užtikrinant asmens, šeimos socialinį saugumą. Asmuo, dalyvaudamas kultūrinėje veikloje, tuo pačiu tenkina ir savo socialinius poreikius. Sociokultūrinės paslaugos tai: laisvalaikio organizavimas (knygų, spaudinių skaitymas, diskusijos, parodų organizavimas, šventinių dienų paminėjimas), rankdarbių užsiėmimai (siuvimas, siuvinėjimas, mezgimas, keramika), meno, muzikos terapija, kompiuterinių įgūdžių lavinimas ir kt.

Aktyviausi sociokultūrinių paslaugų teikėjai rajone – nevyriausybinių organizacijų bei socialines paslaugas teikiančios įstaigos. Šiuo metu rajone ryškiausi šių paslaugų teikėjai – projektų: „Kompleksinių paslaugų šeimai teikimas Šiaulių rajone“ bei „Neįgaliųjų socialinės rehabilitacijos bendruomenėje“, vykdytojai – VšĮ „Eterna Vita“, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos (toliau – LRK) Šiaulių rajono skyrius. LRK 2018 metais organizavo 14 renginių ir 98 užsiėmimus klubuose, o 2019 metais – 14 renginių ir 102 užsiėmimus klubuose.

Socialinių paslaugų centro socialinės darbuotojos darbu su socialinę riziką patiriančiomis šeimomis dalyvauja projekte „Vaikų svajonės“, kurio tikslas – išpildyti sudėtingomis socialinėmis sąlygomis gyvenančių vaikų svajones. Įgyvendintos 204 vaikų svajonės. Organizuota kalėdinė šventė „Vaikas vaikui“, kurios metu 220 vaikų buvo įteiktos dovanėlės. Seniūnijose buvo vykdoma sociokultūrinės veiklos su šeimomis ir jų vaikais, skaitomos paskaitos įvairiomis temomis.

Atviras darbas su jaunimu

Atviras darbas su jaunimu – veikla, skirta sudaryti sąlygas jaunam žmogui įsitraukti į asmeninę, profesinę ir visuomeninę veiklą, jo kompetencijoms plėtoti ir ugdyti. Atvirąjį darbą su jaunimu Šiaulių rajone vykdo asociacija Atviras Šiaulių rajono jaunimo centras. 2018 metais Atvirame Šiaulių rajono jaunimo centre dalyvavo 396 jaunuoliai, 2019 metais bendras jaunuolų apsilankymo skaičius – 3836 kartai.

Mobilusis darbas su jaunimu

Mobilusis darbas su jaunimu – darbas su jaunimu nuvykus į gyvenamąją teritoriją, kurioje nėra darbo su jaunimu infrastruktūros, atsižvelgiant į šioje teritorijoje gyvenančių jaunų žmonių individualius poreikius. Šiaulių rajono švietimo pagalbos tarnybos du metodininkai dirbo mobilųjį darbą su jaunimu. Mobilusis darbas su jaunimu vyko: Gilvyčiuose, Gruzdziuose, Šakynoje, Varputėnuose, Verbūnuose, Žarėnuose. Mobilųjį darbą su jaunimu vykdančios organizacijos 2019 metais pasiekti metiniai rodikliai:

- Komandos išvykų, skirtų mobiliojo darbo vykdymui – 111;
- Unikalių jaunų žmonių, su kuriais palaikomas reguliarus kontaktas – 106 jaunuoliai;
- Vidutiniškai vieno užsiėmimo metu dalyvavusių jaunų žmonių sakičius – 14 jaunuolių;
- Organizuotos 3 veiklos, skatinančios jauną žmogų įsitraukti į visuomenę;
- Organizuota 16 veiklų, nukreiptų į individualų darbą su jaunais žmonėmis;
- Organizuotos 4 edukacinės išvykos.

Palaikomi bendradarbiavimo ryšiai su vietos bendruomenėmis, ugdymo įstaigomis, sistemingai vykdoma mobilaus darbo su jaunimu informacijos sklaida socialiniuose tinkluose bei svetainėje www.srpt.eu.

Kitos bendrosios socialinės paslaugos

Aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis. 2019 metais dėl techninės pagalbos priemonių gavimo užregistruota 404 asmenų prašymai. Išduota neįgaliųjų techninės pagalbos priemonių: automatiškai reguliuojamų lovų – 41 vnt., universalių vežimėlių – 74 vnt., naktipuodžio kėdžių – 78 vnt., čiužinių nuo pragulų – 38 vnt., vaikštynių – 75 vnt., pažastinių ir alkūninių ramentų – 70 vnt., vaikščiojimo lazdelių – 29 vnt. ir 54 vnt. kitų priemonių. Iš viso 459 vnt.

Techninės pagalbos priemonėmis 2019 metais aprūpinti 423 asmenys, kuriems nustatytas techninės pagalbos priemonių poreikis. Priemonių išdavimas pagal metus: 2011 m. išduota 444 vnt., 2012 m. – 504 vnt., 2013 m. – 596 vnt., 2014 m. – 498 vnt., 2015 m. – 627 vnt., 2016 m. – 673 vnt., 2017 m. – 641 vnt., 2019 m. – 459 vnt.

Kiekvienais metais išduodamų priemonių skaičius priklauso nuo tam tikrais metais esamo neįgaliųjų techninės pagalbos priemonių poreikio ir priemonių gavimo iš Techninės pagalbos neįgaliesiems centro Šiaulių skyriaus.

Būsto pritaikymas neįgaliesiems. 2019 metais Savivaldybės administracija toliau tęsė būsto pritaikymo neįgaliesiems ir šeimų, auginančių vaikus su sunkia negalia, socialinio saugumo stiprinimo pritaikant būstą ir gyvenamąją aplinką programas. 2019 m. pritaikytas būstas asmeniui, kuriam nustatytas neįgaliojo vežimėlio poreikis ir dviems vaikams su sunkia negalia.

Būsto pritaikymas neįgaliesiems Šiaulių rajone

Metai	Gautų prašymų skaičius	Skirta lėšų iš valstybės biudžeto (tūkst. Eur)	Skirta lėšų iš savivaldybės biudžeto (tūkst. Eur)	Pritaikyta būstų ²⁸	Laukė (-ia) eilėje
2014	3	14,4	3,6	3	2
2015	11	9,8	17,3	2	10
2016	4	23,3	30,1	4	7
2017	4	16,6	19,2	5	6
2018	7	15,4	20,4	3	6
2019 ²⁹	12	17,6	24,2	3	13

Socialinis būstas Pagal projektą „Socialinio būsto fondo plėtra Šiaulių rajone“ (projekto Nr. 08.1.2-CPVA-R-408-61-0001) už 452 650,00 eurų buvo nupirkti 28 butai (iš jų: 7 vieno kambario butai Kuršėnuose, 1 dviejų kamb. butas Kužių mstl. ir 20 dviejų kamb. butų Kuršėnuose). Iš viso 2019 m. nupirkti 5 dviejų kambarių butai Kuršėnuose, jų pirkimui išleista 98 100,00 Eur. Savivaldybė prie šio projekto prisideda 15 proc. dalimi. Iš savivaldybės biudžeto lėšų už 27 900 eurų nupirkti 2 vieno kambario butai.

2018 m. išnuomota 20 socialinių butų: 6 – iš jaunų šeimų sąrašo, 2 – iš šeimų, auginančių tris ar daugiau vaikų, sąrašo, 3 – iš neįgaliųjų sąrašo, 9 – iš bendrojo sąrašo. 2019 m. išnuomota 14 socialinių butų, iš jų: 4 – iš jaunų šeimų sąrašo, 3 – iš neįgaliųjų sąrašo, 5 – iš šeimų, auginančių tris ar daugiau vaikų, sąrašo, 2 – iš bendrojo sąrašo.

2018-12-31 sąraše Asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, buvo įrašyta 60 asmenų (šeimų). 2019-12-31 sąraše Asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, įrašyti 86 asmenys (šeimos).

Asmens gebėjimo pasirūpinti savimi ir priimti kasdienius sprendimus koordinavimas. Nuo 2016 m. sausio 1 d. įsigaliojęs Lietuvos Respublikos Civilinis kodeksas ir Lietuvos Respublikos Civilinio proceso kodekso pakeitimo įstatymas reformavo neveiknumo teisinį reglamentavimą. Šiaulių rajono savivaldybės Neveiksnių asmenų būklės peržiūrėjimo komisijos darbą organizuoja ir koordinuoja Socialinės paramos skyrius. Asmens gebėjimus vertina ir išvada rengia trys sveikatos priežiūros centrai: VŠĮ Šiaulių centro poliklinika, VŠĮ Dainų pirminės sveikatos priežiūros centras ir VŠĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras. 2018 metais įvyko 14 komisijos posėdžių, kurių metu peržiūrėta 187 asmenų būklė bei parengtos 209 išvados. 2019 metais įvyko 19 komisijos posėdžių, kurių metu peržiūrėta 216 asmenų būklė. Neveiksnių asmenų būklės peržiūrėjimo užtikrinimui 2019 metais iš specialiosios tikslinės dotacijos lėšų skirta 9.453 Eur (iš savivaldybės biudžeto lėšų – 7492,15 Eur asmens gebėjimų vertinimo ir išvadų rengimo išlaidoms).

SPECIALIOSIOS SOCIALINĖS PASLAUGOS

Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras. Biudžetinė įstaiga, tenkinanti senyvo amžiaus ir suaugusių asmenų su negalia poreikius, teikdama bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas.

²⁸ Socialinio būsto skyrimo komisijos 2019 m. protokolai

²⁹ Duomenys suformuoti 2019 m. gruodžio 31 dienai

Pagalba į namus

Pagalba į namus – viena iš ekonomiškiausių socialinių paslaugų rūšių, kurią teikiant mažėja stacionarios globos poreikis, gerinama žmonių gyvenimo kokybė, mažinama socialinė atskirtis. Ši paslauga teikiama senyvo amžiaus asmenims bei darbingo amžiaus asmenims su negalia visose seniūnijose ir yra prieinama visiems rajono gyventojams. Pagalbos į namus paslaugos 2019 metais suteiktos 114 asmenų (101 – senyvo amžiaus, 13 – suaugusių asmenų su negalia).

Pagalbos į namus paslaugos gavėjai pagal seniūnijas

Eil. Nr.	Seniūnija	Darbuotojų skaičius	Lankomų asmenų skaičius ³⁰	Iš to skaičiaus moka už paslaugas
1.	Bubių	2	15	11
2.	Ginkūnų, Kužių ir Šiaulių k. s.	1	12	11
3.	Gruzdžių	2	16	16
4.	Kairių	1	4	3
5.	Kuršėnų kaimiškoji seniūnija	2	14	12
6.	Kuršėnų miesto seniūnija	5	35	26
7.	Meškuičių	0	0	0
8.	Raudėnų	1	6	5
9.	Šakynos	1	7	6

Pagalbos į namus paslaugos kaina, gavėjų sumokėtas mokestis

Metai	Pagalbos į namus gavėjai	Lankomosios priežiūros darbuotojai	Paslaugų gavėjų sumokėti mokesčiai	Paslaugų gavėjų priežiūros kaina
2014	123	17	300 eurų/mėn.	6.700 eurų/mėn.
2015	121	17	200 eurų/mėn.	6.500 eurų/mėn.
2016	120	17	200 eurų/mėn.	4.300 eurų/mėn.
2017	116	17	400 eurų/mėn.	3.500 eurų/mėn.
2018	117	15	400 eurų/mėn.	5.100 eurų/mėn.
2019	114	15	600 eurų/mėn.	5.200 eurų/mėn.

Socialinių įgūdžių ugdymas, palaikymas ir (ar) atkūrimas

Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo (atkūrimo) paslaugos teikiamos Ginkūnų vaikų dienos centre, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos Šiaulių rajono skyriaus vaikų dienos centre, VšĮ „Eterna Vita“ Vaikų dienos centre, veikiančiame Kuršėnų mieste, Kairių ir Meškuičių seniūnijose veikiančiuose vaikų dienos centruose, kurių veiklą inicijavo Tarptautinė žmogaus gerovės asociacija. Nuo 2018 m. lapkričio mėn. Raudėnų ir Gruzdžių seniūnijose veiklą pradėjo vykdyti VšĮ „Drauge linksmiau“. Nurodytą paslaugą teikia ir Socialinių paslaugų centro darbuotojai.

Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose

Senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su negalia Šiaulių rajono savivaldybė kompensavo Šiaulių rajono savivaldybės teritorijoje įsikūrusiose įstaigose: VšĮ „Senolių namai“ (1 asmeniui) ir UAB „Kitada“ Varpūtenų savarankiško gyvenimo namuose (2 asmenims). Šios paslaugos teikimas 2019 m. kompensuotas trims Šiaulių rajono gyventojams. Šiai paslaugai finansuoti panaudoti 7159,53 eurai iš savivaldybės biudžeto.

Apgyvendinimas nakvynės namuose ir krizių centruose.

³⁰ Lankomų asmenų skaičiuje nurodyti ir tie asmenys, kuriems laikinai sustabdytas paslaugos.

Socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims Šiaulių rajono savivaldybė kompensavo apgyvendinimą Labdaros ir paramos fondo „Prieglobstis“ Benamių namuose, esančiuose Domeikių k., Joniškio r. 2019 m. paslauga kompensuota 7 Šiaulių rajono gyventojams. Panaudota 7250,80 eurų iš savivaldybės biudžeto.

SOCIALINĖS GLOBOS PASLAUGOS

Socialinė globa, kaip ir kitos paslaugos, skirta visiems rajono gyventojams, nepriklausomai nuo to, ar paslauga reikalinga miesto, ar kaimiškosios vietovės gyventojams. Trumpalaikę / ilgalaikę socialinę globą rajone teikė Kuršėnų vaikų globos namai, šeimos, VšĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro ir VšĮ Kuršėnų ligoninės socialinės globos padaliniai, VšĮ „Senolių namai“ bei UAB „Kitada“ Varpūnų socialinės globos namai. Dienos socialinės globos paslaugas teikė VšĮ „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“.

Integrali pagalba (socialinė globa ir slauga) dienos metu asmens namuose. Šią paslaugą sudaro medicininių ir socialinių paslaugų paketas, teikiamas mobilios komandos principu, atsižvelgiant į individualius asmens poreikius, naudojant techninės pagalbos ir slaugos priemones. Sudaryta galimybė gauti kokybiškas paslaugas vienu metu. Šio projekto metu įsigyta transporto priemonė, techninės pagalbos bei slaugos priemonės, suburtos 2 mobilios komandos, sudarytos iš profesionalių specialistų. 2019 metais paslaugos buvo suteiktos 16 asmenų.

Socialinių paslaugų įvairovė Kuršėnų miesto seniūnijoje bei kaimiškosios teritorijos seniūnijose nėra tolygi. Pastebimas poreikis plėtoti socialinių paslaugų infrastruktūrą kaimiškosiose rajono vietovėse. Toliau pateikiama trumpa informacija apie socialines paslaugas teikiančias įstaigas.

VšĮ Kuršėnų ligoninės Socialinės globos padalinys – 10 vietų ir **VšĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro Socialinės globos padalinys** – 40 vietų, teikiamos trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos paslaugos. Jas gauna asmenys, kuriems nustatomas visiškas ar dalinis nesavarankiškumas.

2019 m. šiomis paslaugomis pasinaudojo 61 asmuo, iš jų:

- su sunkia negalia – 45 asmenys,
- be sunkios negalios – 16 asmenų.

2019 metais renovuotos visos VšĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro socialinės globos padalinio patalpos Meškuičiuose, įkuriant papildomai 16 naujų globos vietų (iš viso – 40 vietų). 2019 m. gruodžio mėnesį pradėtas asmenų, laukusių eilėje į globos vietas, apgyvendinimas.

Su VšĮ Kuršėnų ligonine 2019 m. sudarytos 2 sutartys: Slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugų pirkimo sutartis bei Asmens ištyrimo ir gydytojų specialistų konsultacijų suteikimo paslaugų pirkimo sutartis. Šios paslaugos apmokamos vienišiams, socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims, neturintiems socialinio draudimo garantijų.

VšĮ „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“

Įstaigos veiklos tikslams, uždaviniams ir funkcijoms įgyvendinti organizuojamos ir teikiamos šios dienos socialinės globos paslaugos: informavimas, konsultavimas, atstovavimas, kasdienis gyvenimo ir darbinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas, maitinimas, asmens higienos ugdymas / palaikymas, laisvalaikio / užimtumo ir sociokultūrinių paslaugų organizavimas, aktyvus dalyvavimas visuomenėje, transporto paslaugų organizavimas bei kitos paslaugos, reikalingos asmeniui pagal jo savarankiškumo lygį. Įstaigos lankytojų lankomumas yra kintantis. 2019 m. įstaigos paslaugomis naudojosi 26 neįgalūs asmenys, iš jų: 21 asmuo su sunkia negalia ir 5 – su negalia. Dienos centras planuoja grupinių gyvenimo namų įkūrimą proto ir kompleksinę negalią turintiems asmenims.

VšĮ „Senolių namai“. Įstaigoje teikiamos trumpalaikės / ilgalaikės socialinės globos paslaugos senyvo amžiaus bei suaugusiems, darbingo amžiaus asmenims, kurie dėl amžiaus, sveikatos būklės ar neįgalumo yra netekę gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime. Taip pat paslaugos teikiamos darbingo amžiaus asmenims su sunkia negalia bei paslaugų gavėjų šeimos nariams, globėjams, rūpintojams, kurie dėl tam tikrų priežasčių (ligos, komandiruotės, atostogų, šeimos ar darbo įsipareigojimų ir kt.) laikinai, darbo savaitę ar ilgesnį laikotarpį negali prižiūrėti šių asmenų arba kuriems reikalingos „atokvėpio“ atostogos.

2019 m. savivaldybė už suteiktas paslaugas šioje įstaigoje pagal socialinės globos lėšų kompensavimo sutartis globos paslaugų išlaidas kompensavo 19 asmenų su sunkia negalia ir 1 asmeniui be sunkios negalios.

Savarankiško gyvenimo namų padalinyje yra 5 vietos, į šį padalinį priimami asmenys, kurie yra pakankamai savarankiški, t. y. gali patys bent iš dalies pasirūpinti savo higiena, apranga, valgiu, laisvalaikiu, tačiau jau nebenori arba nebegali gyventi vieni ir kuriems reikalinga pagalba iš šalies. 2019 m. ši paslauga buvo kompensuota 1 rajono gyventojui. 2020 metais įstaiga planuoja teikti tas pačias paslaugas.

Aukštelkės socialinės globos namai. Įstaigos paskirtis – užtikrinti ilgalaikę / trumpalaikę socialinę globą suaugusiems asmenims su proto negalia ar psichiniais sutrikimais, dėl kurių jie negali gyventi savarankiškai ir kuriems reikalinga nuolatinė specialistų priežiūra. 2019 m. paslaugų teikimas šioje įstaigoje finansuotas 20 asmenų, iš jų 14 asmenų su sunkia negalia ir 6 asmenims be sunkios negalios.

Socialinės globos kompensavimas socialinės globos įstaigose. Šiaulių rajono savivaldybė kompensuoja socialinės globos paslaugas, teikiamas vaikams su negalia, darbingo ir pensinio amžiaus neįgaliesiems asmenims kitose savivaldybėse. Už suteiktas paslaugas kompensuojama pagal ilgalaikės / trumpalaikės socialinės globos lėšų kompensavimo sutartis. 2019 m. savivaldybė kompensavo socialinės globos paslaugas 89 asmenims šiose globos įstaigose: Utenos – 3, Skemų – 1, Jurdaičių – 8, Linkuvos – 4, Veisiejų – 5, Zarasų – 1, Ventos – 3, Dūseikių – 5, Ilguvos – 1, Beržėnų senjorų namuose – 15, Raseinių r. Blinstrubiškių socialinės globos namuose – 4, UAB „Senjorų namai“ – 2, Rietavo parapijos senelių globos namuose – 1, Senjorų socialinės globos namuose – 1, Šiaulių vaikų globos namuose „Šaltinis“ – 2, UAB „Zimperija“ Kepalių senelių namuose – 8, VŠĮ „Sevilis“ – 1, VŠĮ „Antavilių pensionatas“ – 1, VŠĮ Jonišio Švč. M. Marijos parapijos senelių globos namai „Santara“ – 1, VŠĮ „Adutiškio senelių namai“ – 1, UAB „Kitada“ Varputėnų globos namuose – 18, Akmenės r. socialinių paslaugų namuose – 1, VŠĮ Muniškių globos namuose – 2.

Socialinių paslaugų teikimas vaikams, likusiems be tėvų globos

Kuršėnų vaikų globos namų tikslas – teikti kokybiškas socialines paslaugas, užtikrinti be tėvų globos likusių vaikų priežiūrą, sukurti tokią aplinką, kurioje jie galėtų saugiai ir tinkamai augti, vystytis ir tobulėti bei formuoti pilnavertę asmenybę. Vaikai patenka į globos namus, kai pripažįstama, kad tėvai nepajėgia užtikrinti išlaikymo arba šeimoje vaikui gyventi darosi nesaugu.

Šiaulių rajono savivaldybės taryba³¹ patvirtino globos namų struktūrą, kurioje numatyti keturi padaliniai:

1. Stacionari globa (trumpalaikė / ilgalaikė globa tėvų globos netekusiems vaikams):
teikiama penkiose globos šeimynose – 29 vaikai. Vykdoma institucinę pertvarką, siekiama sumažinti vaikų skaičių, grąžinant į biologinę šeimą, įvaikinant;
2. Bendruomeniniai vaikų globos namai (butas Daugėlių g. 67-15, Kuršėnų mieste):
apgyvendinti vienos šeimos 5 vaikai. 2020 metais planuojama papildomai įsigyti 3 butus 12–14 vaikų apgyvendinti.
3. Globos centras – GIMK;
globėjų (rūpintojų) ir įtėvių mokymas ir konsultavimas, paslaugos ir vaiko budinčio globotojo paieška ir organizavimas, jame dirba 2 atestuoti darbuotojai. Planuojama paruošti 12 globėjų. GIMK veiklai vykdyti skiriamos valstybės biudžeto lėšos – 19 000 Eur. Sudarytos sutartys su 3 budinčiais globotojais. 2020 m. metais planuojama ir toliau išlaikyti šiuos globotojus. Globos centro veiklai vykdyti iš Europos Sąjungos fondo gauta – 208 982 Eur 2019–2020 metams (specialistų darbo užmokesčio išlaidoms padengti, darbo vietų įrengimui, transporto priemonės įsigijimui);
4. Parama šeimai ir vaikui:
teikiamos paslaugos be atskirties (apgyvendinamos šeimos su vaikais) globos namų paramos šeimai ir vaikui padalinyje, teikiamos paslaugos šeimai jų gyvenamojoje aplinkoje). 2019 metais suteiktos paslaugos 4 šeimoms.

Vaikų globos nustatymo pagrindai:

Eil. Nr.	Globos nustatymo pagrindai	Vaikų skaičius
1.	Abu tėvai arba vienintelis iš turimų yra miręs	0
2.	Abu tėvai arba artimieji giminaičiai nėra žinomi, vaikas paliktas „Gyvybės langelyje“ arba rastas kitose vietose	0
3.	Turimas vienintelis iš tėvų arba abu tėvai yra dingę ir yra paskelbta jų paieška	0
4.	Turėtas vienintelis iš tėvų arba tėvai yra teismo paskelbti mirusiais arba pripažinti nežinia kur esančiais	0
5.	Turimas vienintelis iš tėvų arba tėvai pripažinti neveiksniais	0
6.	Tėvai arba turimas vienintelis iš tėvų laikinai negali juo rūpintis dėl abiejų tėvų ar vieno iš jų ligos,	4

³¹Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2018 m. gegužės 29 d. sprendimu Nr. T-155 patvirtinta globos namų struktūra.

	suėmimo, bausmės atlikimo ar kitų svarbių priežasčių	
7.	Tėvai arba vienintelis iš turimų tėvų nesirūpina, nesidomi vaiku, jo neprižiūri, netinkamai auklėja, naudoja fizinį ar psichinį smurtą, ir dėl to kyla pavojus vaiko fiziniam, protiniam, dvasiniam, doroviniam vystymuisi bei saugumui, ir kuris įstatymų nustatyta tvarka paimtas iš šeimos	21
8.	Vaikas įstatymų nustatyta tvarka yra atskirtas nuo tėvų	0
9.	Vaiko tėvams įstatymų nustatyta tvarka laikinai ar neterminuotai yra apribota tėvų valdžia	1
10.	Abu tėvai arba turėtas vienintelis iš tėvų yra neveiksnius nepilnametis	3
11.	Iš viso nustatyta globos atvejų	29

Kairių šeimyna „Giliukas“, Balčiūnų šeimyna „Aušrinė“ ir Volosovų šeimyna „Fiesta“ – pelno nesiekiantys ribotos civilinės atsakomybės viešieji juridiniai asmenys, kurių veiklos tikslas – užtikrinti globojamų (rūpinamų) vaikų teisių ir įstatymų ginamų interesų įgyvendinimą ir apsaugą, sudarant palankias sąlygas šių vaikų fizinei, protinei, dvasinei, dorovinei bei socialinei raidai ir tokią šeimos aplinką, kokios reikia jų gerovei, kad tinkamai pasirengtų savarankiškai gyventi šeimoje ir visuomenėje. 2019 metais šeimynose buvo globojama 30 vaikų.

Eil. Nr.	Šeimynos pavadinimas	Vaikų skaičius 2019-01-01	Vaikų skaičius	Grįžo į šeimą	Tapo pilnametis
1.	Balčiūnų šeimyna „Aušrinė“	12	9	1	1
2.	Kairių šeimyna „Giliukas“	12	9	1	2
3.	Volosovų šeimyna „Fiesta“	12	12	0	0

Iš Šiaulių rajono savivaldybės 2019 metų biudžeto Balčiūnų šeimynoje „Aušrinė“ 9 vaikų išlaikymui³² panaudota 17139,48 eurų, iš jų 2508,00 eurų – pagalbos pinigai. 9 vaikų išlaikymui Kairių šeimynoje „Giliukas“ iš savivaldybės biudžeto panaudota 17139,48 eurų, iš jų pagalbos pinigų išlaidas sudarė 1978,45 eurų. Volosovų šeimynoje „Fiesta“ 12 vaikų išlaikymui iš savivaldybės biudžeto panaudota 17139,48 eurų, iš jų pagalbos pinigai – 2962,77 eurai. Papildomas finansavimas šeimynoms už vaikus, kuriems sukako 18 metų ir jie dar mokosi ir gyvena šeimynose skirta 6300 eurų.

Vaikų dienos centrus: VŠĮ „Eterna Vita“ vaikų dienos centras (buveinė – Kuršėnų mieste). Šio dienos centro misija – vaikų gerovės užtikrinimas, teikiant socialines ir neformalaus ugdymo paslaugas Kuršėnų miesto ir Kuršėnų kaimiškosios seniūnijų vaikams, augantiems socialinę riziką patiriančiose šeimose ir jų šeimos nariams. Vaikų dienos centras savo veiklą pradėjo 2013 m., jame 5 kartus per savaitę vyksta užsiėmimai, kuriuose dalyvauja vaikai nuo 7 iki 15 metų. Centre dirba socialinis pedagogas ir psichologas, kuriems talkina savanoriai.

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Šiaulių rajono skyriaus vaikų dienos centras (buveinė – Kuršėnų m.). Vaikų dienos centras teikia paslaugas Kuršėnų miesto ir Kuršėnų kaimiškosios seniūnijų nepasiturinčiose ir socialinę riziką patiriančiose šeimose augantiems vaikams ir jų šeimos nariams. Vaikų dienos centras savo veiklą pradėjo 2015 m., jame 5 kartus per savaitę vyksta užsiėmimai, kuriuose dalyvauja vaikai nuo 6 iki 15 metų. Centre dirba socialinis darbuotojas, socialinis pedagogas ir savanoriai. Šio vaikų dienos centro veiklą pagal projektą finansuoja Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Lietuvos krikščioniško fondo Vaikų dienos centras (buveinė – Ginkūnų sen.). Centro misija – siekti vaiko gerovės teikiant vietinės bendruomenės vaikams socialines ir neformalaus ugdymo paslaugas, ypatingą dėmesį skiriant vaikams, augantiems socialinę riziką patiriančiose šeimose. Vaikams 4 kartus per savaitę teikiamos dienos užimtumo paslaugos.

Tarptautinės žmogaus gerovės asociacijos vaikų dienos centrai Kairių ir Meškuičių seniūnijose. Vaikų dienos centrai teikia mokyklinio amžiaus vaikams, augantiems probleminėse šeimose, nemokamas socialines paslaugas. Šių paslaugų tikslas – vykdyti vaikų resocializaciją, integruoti juos į visuomenę, padėti prisitaikyti prie visuomenės normų ir sąlygų bei nuosekliai ir kompleksiskai šalinti esamas socialinės atskirties sąlygas. Centrų specialistai dirba socialinį darbą su šių vaikų tėvais, skatindami juos geriau rūpintis, prižiūrėti ir auklėti savo vaikus.

VŠĮ „Drauge linksmiau“ vaikų dienos centrai Gruzdžių ir Raudėnų seniūnijose veiklą pradėjo nuo 2018 m. lapkričio mėnesio.

Socialines paslaugas teikiančios nevyriausybinės organizacijos

³² 2019 m. gruodžio 31 d. duomenys

Gerinant socialinės paramos paslaugų teikimą ir jų prieinamumą globėjų, tėvių šeimoms pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Labdaros ir paramos fondu SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugija, kuri teiks socialines psichologines nemokamas paslaugas globėjų, tėvių šeimoms (iki 100 šeimų).

Šiaulių rajono neįgaliųjų draugija vienija 402 narius, iš kurių 41 turi visišką negalią. Draugija turi 7 padalinius (Kuršėnai, Gruzdžiai, Kužiai, Aukštelkė, Kairiai, Žadžiūnai ir Meškuičiai), kuriuose dirba kvalifikuoti specialistai, turintys socialinio darbo teikimo patirties. Draugija aktyviai dalyvauja projektinėje veikloje, kuria siekiama didinti neįgaliųjų socialinę integraciją bei ugdyti neįgaliųjų socialinius įgūdžius visose gyvenimo srityse.

VšĮ „Pagalbos ir informacijos šeimai tarnyba“ (Kuršėnų užimtumo kambarys) vienintelė tokio pobūdžio grupė Šiaulių rajone. Kuršėnų užimtumo kambarys įkurtas 2004 m. Kuršėnų užimtumo kambario tikslinė grupė – psichikos negalią turintys asmenys ir jų šeimos nariai. Įstaiga aktyviai dalyvauja projektinėje veikloje siekdama įvairinti savo vykdomas veiklas, skatinančias neįgaliuosius prasmingai ir kokybiškai leisti laiką bei atstatančias jų dvasines jėgas. Šioje veikloje dalyvauja 25 neįgalieji.

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos Šiaulių rajono skyrius vienija 50 narių, iš jų – 6 jaunimo atstovai. Draugijoje dirba apie 15 savanorių, padedančių organizuoti akcijas, lankančių senyvo amžiaus vienišus gyventojus bei vykdančių pirmosios pagalbos mokymus. Organizacija 20-us metus teikia paramą Šiaulių rajono socialiai remtiniams asmenims rūbais ir kt. daiktais, dešimtus metus dalyvauja projekte „Parama maisto produktais“. 2015 m. įkurtas Raudonojo Kryžiaus draugijos vaikų dienos centras, kurį lanko 25 vaikai, augantys socialiai remtinose bei socialinę riziką patiriančiose šeimose. Vaikų dienos centro veikla planuojama ir 2020 metais. Veikia senjorų klubas „Kartu mes galime geriau“, veikloje dalyvauja 20 senjorų. 2017 – 2019 metais dalyvavo vykdomame projekte „Kompleksinių paslaugų šeimai teikimas Šiaulių rajone“.

Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Šiaulių rajono Viltis“ vienija 73 narius, iš jų 40 – neįgalūs asmenys (23 sunkios negalios). Paslaugų gavėjai – neįgalūs vaikai, jaunuoliai ir jų šeimos nariai. Bendrijoje vykdoma savipagalbos ir užimtumo veikla, organizuojami kultūriniai renginiai, rašomi projektai, 30 bendrijos narių turi galimybę dalyvauti įvairiose veiklose. 2020 m. bendrija tęs savipagalbos ir užimtumo veiklas neįgaliesiems ir jų šeimos nariams, rengs projektus, planuoja pradėti teikti pagalbos į namus paslaugas neįgaliesiems ir jų šeimos nariams.

Kuršėnų miesto ir Šiaulių rajono žmonių, sergančių cukriniu diabetu, klubas „Venta“ vienija apie 50 narių. Siekiant didinti klubo narių savarankiškumą, jiems teikiama įvairi socialinė, metodinė pagalba. Padedami medikų klubo nariai mokosi diabeto savikontrolės ir kitų įgūdžių, būtinų sergant cukriniu diabetu.

Šiaulių rajono išsėtinės sklerozės draugija įregistruota 2013 metais ir vienija 34 narius. Didžiąją klubo narių dalį sudaro vyresnio amžiaus asmenys, kurių darbingumas nuo 0 iki 50 proc. Ypač daug dėmesio skiriama vienišiesiems klubo nariams, kurie laikomi labiausiai pažeidžiama ir nesaugia grupe.

Šiaulių rajono neįgaliųjų draugijos sporto klubas „Atgaiva“ vienija fizinę negalią turinčius asmenis, siekiančius gyventi aktyvų gyvenimą. Klubas vienija 35 narius, kurie sportinius gebėjimus lavina sporto būreliuose, klubuose, dalyvauja renginiuose.

2019 metais Šiaulių rajone buvo teikiama 15 skirtingų rūšių socialinių paslaugų: 8 bendrosios socialinės paslaugos (2018 m. – 6 paslaugos) ir 7 specialiosios socialinės paslaugos (2018 m. – 5 paslaugos).

2019 metais nebuvo teikiama bendrųjų socialinių paslaugų: maitinimo organizavimo, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimo, darbas su jaunimu; specialiųjų socialinių paslaugų: laikino apnakvindinimo, intensyvios krizių įveikimo pagalbos, apgyvendinimo apsaugotame būste.

6. Savivaldybės galimybių teikti socialines paslaugas ir socialinių paslaugų poreikio įvertinimas

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes ³	Asmenų (šeimų) skaičius, kuriems socialinių paslaugų poreikis		1000 gyventojų tenka gavėjų	Iš finansuoja savivaldybė
		Patenkintas (įvertintas) 2019	Nepatenkintas 2019		
1	2	3	4	5	6

1.	Ilgalaikė socialinė globa institucijoje				
1.1.	Be tėvų globos likusiems vaikams, iš jų:	122	-	2,9	122
1.1.1.	Institucijoje	32	-	0,8	32
1.1.2.	Šeimoje	60	-	1,4	60
1.1.3.	Šeimynoje	30	-	0,7	30
1.2.	Vaikams ir jaunimui su negalia	-	-	0	0
1.3.	Suaugusiems su negalia	33	2	0,8	33
1.4.	Senyvo amžiaus asmenims	78	8	1,9	76
	Socialinės rizikos suaugusiems asmenims				
2.	Trumpalaikė socialinė globa institucijoje				
2.1.	Be tėvų globos likusiems vaikams, iš jų	29	-	0,7	29
2.1.1.	Institucijoje	4	-	0,1	4
2.1.2.	Šeimoje (globos centre)	25	-	0,6	25
2.2.	Suaugusiems asmenims su negalia	4	-	0,1	4
2.3.	Senyvo amžiaus asmenims	23	4	0,6	23
2.4.	Socialinę riziką patiriantiems asmenims:	-	-	0	0
2.5.	Nakvynės namuose	-	-	0	0
2.6.	Krizių centruose	-	-	0	0
2.7.	Psichologinės bei socialinės rehabilitacijos įstaigose	-	-	0	0
3.	Dienos socialinė globa institucijoje				
3.1.	Suaugusiems asmenims su negalia	29	-	0,7	29
3.2.	Senyvo amžiaus asmenims	-	-	0	-
3.3.	Vaikams su negalia	1	-	0,02	1
4.	Dienos socialinė globa asmens namuose				
4.1.	Vaikams su negalia	-	-	0	-
4.2.	Suaugusiems asmenims su negalia	3	-	0,1	3
4.3.	Senyvo amžiaus asmenims	13	-	0,3	13
5.	Socialinė priežiūra savarankiško gyvenimo namuose, laikino apgyvendinimo įstaigose				
5.1.	Senyvo amžiaus asmenims	1	-	0,02	1
5.2.	Socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims ir jų šeimos nariams	7	-	0,2	7
5.3.	Socialinių problemų turinčioms šeimoms	-	-	0	-
5.4.	Likusiems be tėvų globos vaikams (nuo 16 m.) ar sulaukusiems pilnametystės asmenims po institucinės vaiko socialinės globos (iki 21 m.)	-	-	0	-
5.5.	Kitiems asmenims ir šeimoms	-	-	0	-
5.6.	Suaugusiems asmenims su negalia	2	-	0,05	2
6.	Pagalba į namus				
6.1.	Suaugusiems asmenims su negalia	13	-	0,3	13
6.2.	Senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms	101	-	2,4	101
6.3.	Vaikams su negalia				
7.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas dienos centruose				
7.1.	Socialinę riziką patiriantys vaikai ir jų šeimos	128	-	3	128
7.2.	Socialinių problemų turinčios šeimos	-	-	-	
7.3.	Suaugusiems asmenims su negalia	-	-	0	0
8.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens (šeimos) namuose				
8.1.	Socialinę riziką patiriantys vaikai/jų šeimos	155 šeimos (334 vaikų jose)	-	3,7	155
8.2.	Socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims	-	-	0	0
9.	Laikinas apnakvindinimas				
9.1.	Socialinę riziką patiriantys suaugę ir senyvo amžiaus asmenys	-	-	0	-

10.	Kitos socialinės priežiūros paslaugos				
10.1.	Intensyvi krizių įveikimo pagalba (asmenims, šeimoms su apgyvendinimu)	4 šeimos	-	0,1	-
10.1.1	Psichologinės (psichosocialinės paslaugos)	-	-	-	-
10.2.	Apgyvendinimas nakvynės namuose ir krizių centruose	-	-	0	-
10.3.	Pagalba globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams	70	-	1,7	72
10.4.	Kompleksinės paslaugos šeimai Šiaulių rajone	906	-	21,8	
11.	Bendrosios socialinės paslaugos				
11.1.	Maitinimo organizavimas	-	-	0	-
11.2.	Transporto paslaugos	69	-	1,7	69
11.3.	Sociokultūrinės paslaugos	-	-	0	-
11.4.	Asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas	-	-	0	-
	Iš viso:	2125	14	x	x

6.1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų analizė

Savivaldybės galimybių teikti socialines paslaugas ir socialinių paslaugų poreikio įvertinimas

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Normatyvas 10 000 gyventojų tenka		10 000 rajono gyventojų		Nuokrypis + / -	Priežastys
		vieta	gavėjų	vieta	gavėjų		
1.	Senyvo amžiaus asmenys ir jų šeimos						
1.1.	Pagalba į namus	X	40	X	24	-16	
1.2.	Dienos socialinė globa / integrali pagalba į namus	X	7	X	3	-4	
1.3.	Dienos socialinė globa ir socialinė priežiūra įstaigoje (socialinių paslaugų centre, dienos centre, šeimos paramos centre, paramos šeimai tarnyboje, krizių centre ir kt.)	X	60 ³³	X	7	-53	Nepakanka mai išvystyta socialinių paslaugų infrastruktūra
1.4.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	2	X	0,2	X	-1,8	
1.5.	Trumpalaikė socialinė globa	1,2	X	9	X	7,8	
1.6.	Ilgalaikė socialinė globa	20	X	23	X	3	
2.	Suaugę asmenys su negalia ir jų šeimos						
2.1.	Pagalba į namus, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens (šeimos) namuose	X	10	X	3	-7	
2.2.	Dienos socialinė globa / integrali pagalba į namus	X	4	X	1	-3	
2.3.	Dienos socialinė globa ir socialinė priežiūra įstaigoje (socialinių paslaugų centre, dienos centre, šeimos paramos centre, paramos šeimai tarnyboje, krizių centre ir kt.)	X	60 ³⁴	X	7	-53	Nepakanka mai išvystyta socialinių paslaugų infrastruktūra
2.4.	Trumpalaikė socialinė globa	1,5	X	3	X	1,5	
2.5.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	4	X	0,5	X	-3,5	

³³ kartu su 2.3. papunkt. nurodytais gavėjais

³⁴ kartu su 1.3. papunktyje nurodytais gavėjais

2.6.	Ilgalaikė socialinė globa						
2.6.1.	Grupinio gyvenimo namuose	2	X	0	X	-2	
2.6.2.	Socialinės globos namuose	7	X	9	X	+2	
3.	Šeimos ir vaikai						
3.1.	Šeimos socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas jos namuose	X	43	X	41	-2	
3.2.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas socialinės priežiūros centre (dienos centre, socialinių paslaugų centre, vaikų dienos centre, paramos šeimai centre ir kt.)						
3.2.1.	Vaikų	X	30	X	31	-1	
3.2.2.	šeimų	X	26	X	0	-26	Vaikų dienos centrai nedirba su šeimomis
3.3.	Šeimos apgyvendinimas laikino gyvenimo namuose (įstaigoje motinims ir vaikams, krizių centre ir kt.), savarankiško gyvenimo namuose	3,5 ³⁵	X	2	X	-1,5	
3.4.	Pagalba globėjui (rūpintojui), įvaikintojui	X	4,5	X	17	+12,5	
3.5.	Dienos socialinė globa / integrali pagalba į namus ir pagalba į namus vaikui su negalia (jo šeimai)	X	1	X	0	-1	
3.6.	Dienos socialinė globa ir socialinė priežiūra įstaigoje (socialinių paslaugų centre, šeimos paramos centre, paramos šeimai tarnyboje ir kt.) vaikui su negalia	X	1	X	0,2	-0,8	
3.7.	Trumpalaikė socialinė globa	2	X	0,2	X	-1,8	
3.8.	Ilgalaikė socialinė globa vaikui su negalia						
3.8.1.	Grupinio gyvenimo namuose	0,3	X	0	X	-0,3	
3.8.2.	Socialinės globos namuose	0,2	X	0	X	-0,2	
3.9.	Ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa likusiam be tėvų globos vaikui						
3.9.1.	Šeimynoje	2	X	8	X	+6	
3.9.2.	Bendruomeniniuose vaikų globos namuose	2	Z	1,2	X	-0,8	
3.9.3.	vaikų socialinės globos namuose	2	X	8	X	+6	
3.10.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose be tėvų globos likusiems jaunuoliams, paliekantiems institucinę globą	0,2	X	0	X	-0,2	
4.	Socialinės rizikos suaugę asmenys						
4.1.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens namuose, socialinės priežiūros centruose (dienos centre, socialinių paslaugų centre, krizių centre, paramos šeimai centre ir kt.)	X	35	X	0	-35	Nepakanka mai išvystyta socialinių paslaugų infrastruktūra
4.2.	Asmens apgyvendinimas laikino gyvenimo namuose (įstaigoje motinoms ir vaikams, krizių centre ir kt.), savarankiško gyvenimo namuose	3,5 ³⁶	X	2	X	-1,5	
4.3.	Apgyvendinimas nakvynės namuose ir laikino apnakvindinimo vietose	5,5	X	0	X	-5,5	Nepakanka mai išvystyta socialinių paslaugų

³⁵ kartu su 4.2 papunkt. nurodytais gavėjais

³⁶ kartu su 3.3. papunkt nurodytais gavėjais

							infrastruktūra
4.4.	Trumpalaikė socialinė globa psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigoje	4	X	0	X	-4	

Socialinių paslaugų teikimo išvystymas pagal asmenų grupes

Neįgalūs vaikai ir suaugę asmenys.

Asmenims su negalia kaip ir senyvo amžiaus asmenims teikiamos pagalbos į namus paslaugos. 2012 m. šios paslaugos buvo suteiktos 115 asmenų, 2013 m. – 125 asmenims, 2014 m. – 123 asmenims, 2015 m. – 121 asmeniui, 2016 m. – 120 asmenų, 2017 m. – 116 asmenų, 2018 m. – 117 asmenų, 2019 m. – 114 asmenų. Didžiausias šios paslaugos gavėjų skaičius Kuršėnų mieste. Šis skaičius nuolat kinta, tačiau paslauga teikiama visose seniūnijose, yra prieinama visiems rajono gyventojams, o jos poreikis tenkinamas. Šiaulių rajono savivaldybės socialinės paramos skyrius organizuoja būsto pritaikymą neįgaliesiems, Socialinių paslaugų centras aprūpina techninės pagalbos priemonėmis, teikia rajono neįgaliesiems bendrąsias socialines paslaugas: konsultavimo, atstovavimo, tarpininkavimo, transporto organizavimo, specialiąsias socialines paslaugas (pagalba į namus) bei integraciją pagalbą.

VšĮ „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“ teikia dienos socialinės globos paslaugas suaugusiems asmenims su negalia, leidžiančias užtikrinti kokybišką paslaugų teikimą, atsižvelgiant į neįgaliųjų poreikius. Dienos centre besilankantys neįgalieji lavinami, ugdomi jų socialinius, darbinius, kasdieninio gyvenimo įgūdžius, organizuojamas jų laisvalaikis, maitinimas, suteikiama transporto paslauga atvykti į dienos centrą ir grįžti į namus bei teikiamos kitos paslaugos, reikalingos asmeniui pagal jo nesavarankiškumo lygį.

Aukštelkės socialinės globos namai teikia ilgalaikės, trumpalaikės socialinės globos ir laikino atokvėpio paslaugas suaugusiems asmenims ir senyvo amžiaus asmenims, turintiems proto ar psichikos negalią bei kuriems nustatyti specialieji poreikiai.

2019 metais Šiaulių rajono savivaldybės neįgaliems asmenims trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos paslaugas teikė VšĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro Socialinės globos padalinys, VšĮ Kuršėnų ligoninės Socialinės globos padalinys ir VšĮ „Senolių namai“. Socialinės paramos skyrius organizavo neįgalių asmenų apgyvendinimą kitų savivaldybių globos įstaigose, atsižvelgiant į asmens ar jo artimųjų pageidavimą.

Neįgaliesiems socialinės reabilitacijos paslaugas teikia Šiaulių rajono neįgaliųjų draugija, Šiaulių rajono neįgaliųjų draugijos sporto klubas „Atgaiva“ bei VšĮ Pagalbos ir informacijos šeimai tarnybos Kuršėnų užimtumo kambarys, kitos neįgaliuosius atstovaujančios nevyriausybinių organizacijų, socialinių paslaugų, sveikatos, švietimo, kultūros ir sporto įstaigos. Šios įstaigos ir organizacijos teikia profesinės reabilitacijos, socialinių ir savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymo paslaugas, organizuoja kultūrinę ir sportinę neįgaliųjų veiklą. Neįgaliuosius pagal negalios pobūdį ir jų šeimos narius atstovaujančių organizacijų veikla yra itin svarbi siekiant sėkmingos neįgaliųjų socialinės integracijos užtikrinimo.

Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2016 m. rugsėjo 9 d. sprendimu Nr. T-259 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės Neįgaliųjų reikalų komisijos sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo“ sudaryta Šiaulių rajono savivaldybės Neįgaliųjų reikalų komisija iš rajono neįgaliųjų organizacijų, veikiančių neįgaliųjų socialinės integracijos srityje, ir Šiaulių rajono savivaldybės atstovų, veikianti visuomeniniais pagrindais ir ginanti neįgaliųjų teises.

Senyvo amžiaus asmenys

Senyvo amžiaus asmenims, kaip ir neįgaliesiems, organizuojamos apgyvendinimo socialinės globos įstaigose paslaugos, atsižvelgiant į jų ar artimųjų pageidavimą bei finansines galimybes mokėti už teikiamas paslaugas. Šiaulių rajono savivaldybė neturi socialinės globos namų senyvo amžiaus asmenims, todėl šią paslaugą teikė VšĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro bei VšĮ Kuršėnų ligoninės socialinės globos padaliniai ir VšĮ „Senolių namai“. Ji teikiama asmenims, kurie dėl senyvo amžiaus bei negalios negali gyventi vieni. Dažniausiai jiems nustatytas nuolatinės slaugos poreikis ir specialiosios priežiūros paslaugų nepakanka. Senyvo amžiaus asmenys taip pat turi galimybę apsigyventi VšĮ „Senolių namai“ savarankiško gyvenimo namuose, kur paslaugos teikiamos iš dalies savarankiškiems asmenims, nereikalaujantiems nuolatinės priežiūros. Jie turi galimybę savarankiškai tvarkytis buityje, mokėti mokesčius, gamintis maistą, įstaigos socialiniai darbuotojai teikia tik dalinę pagalbą.

Socialinę riziką patiriančios šeimos

Socialinių paslaugų centro duomenimis, 2019 metais rajone buvo dirbama su 155 socialinę riziką patiriančiomis šeimomis, jose auga 334 vaikai. Socialiniai darbuotojai darbui su šeimomis bendradarbiauja su policija, Socialinės paramos skyriumi, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos Šiaulių apskrities vaiko teisių apsaugos skyriumi Šiaulių rajono savivaldybėje bei kitomis įstaigomis ir institucijomis. Atvejo vadybininkai nustato vaiko ir jį auginančių asmenų atvejo vadybos taikymo ir inicijavimo, šeimos stebėsenos, pagalbos plano peržiūrą, atvejo vadybos proceso užbaigimo ir koordinavimo savivaldybėje tvarką. 2019 metais Šiaulių rajono socialinių paslaugų centras gavo iš Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos Šiaulių apskrities Vaiko teisių apsaugos skyriaus Šiaulių rajone 232 prašymus dėl atvejo vadybininko paskyrimo.

Socialinių įgūdžių ugdymo veiklą vykdo ir vaikų dienos centrai: Lietuvos krikščioniškojo fondo Ginkūnų vaikų dienos centras, VšĮ „Eterna Vita“ Kuršėnų mieste, dienos centrai Kairių ir Meškuičių seniūnijose, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos Šiaulių rajono skyriaus vaikų dienos centras bei Gruzdžių ir Raudėnų seniūnijose pradėję veiklą vaikų dienos centrai, teikiantys vaikų priežiūros bei užimtumo dienos metu paslaugas, vykdančios žalingų įpročių prevenciją, dirbantys su vaikais ir jų šeimos nariais bei teikiantys sociokultūrines paslaugas.

Vertinant esamą situaciją, veikiančių dienos centrų indėlį, tikslinga vaikų dienos centrų ir krizių centrų paslaugas plėtoti visose kaimiškosiose seniūnijose, kuriose gyvena nemažas skaičius socialinę riziką patiriančių bei socialiai remtinų šeimų.

Tėvų globos netekę vaikai

Įvertinus ankstesnių metų duomenis, matome kaip tėvų globos netekusių vaikų skaičius kito kiekvienais metais: 2013 m. – 47 vaikai, 2014 m. – 18 vaikų, 2015 m. – 46 vaikai, 2016 m. – 56 vaikai, 2017 m. – 55 vaikai, 2018 m. – 58 vaikai, 2019 m. – 29 vaikai.

Vaikai, netekę tėvų globos, 2019 metais buvo apgyvendinami šeimynose, šeimose, Kuršėnų vaikų globos namuose, pas budintį globotoją. 2019 metais Šiaulių rajone, kaip ir visoje Lietuvoje, orientuojamasi į bendruomenines paslaugas, mažinant globos namuose augančių vaikų skaičių, tokiu būdu padedant globotiniams efektyviau integruotis į visuomenę.

Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. A1-83 „Dėl Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams 2014-2020 metų veiksmų plano patvirtinimo“, patvirtintas Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams planas. Šiuo planu siekiama 2014–2020 metų laikotarpiu numatyti nuoseklius ir koordinuotus veiksmus, skatinančius perėjimo iš institucinės socialinės globos prie paslaugų neįgaliesiems suaugusiems asmenims, turintiems proto ir (ar) psichikos negalią, vaikams ir jaunimui, turintiems proto ir (ar) psichikos negalią, ir likusiems be tėvų globos vaikams, įskaitant kūdikius, šeimoms bendruomenėje ir pagalbos šeimai, globėjams (rūpintojams) sistemos kūrimą.

Šiaulių rajone įregistruotos trys šeimynos, kurios teikia socialinės globos paslaugas. 2019 metais su šeimynomis atnaujintos Vaiko socialinės globos šeimynoje finansavimo ir finansinės paramos šeimynai skyrimo sutartys, kuriose apibrėžtas vienkartinės finansinės paramos ir papildomo finansavimo (išmokos) šeimynai skyrimo galimybės.

Siekiant geresnės paslaugų kokybės bei ekonominio efektyvumo, tikslinga plėsti šeimynų teikiamas trumpalaikės bei ilgalaikės socialinės globos paslaugas tėvų globos netekusiems vaikams, aktyvinti globėjų, tėvų paiešką.

Socialinę riziką patyrę suaugę asmenys.

Šiaulių rajonas supa Šiaulių miestą, tad gana didelė dalis šiai grupei priklausančių asmenų įsilieja į miesto gyventojų gretas. Rajono teritorijoje savo veiklą su socialinės rizikos grupei priklausančiais asmenimis vykdo dvi įstaigos. VšĮ „Agapao reabilitacijos centras“ – socialinės psichologinės reabilitacijos bendruomenė vyrams, kurios tikslas – padėti priklausomiems nuo narkotikų, alkoholio ir psichotropinių medžiagų integruotis į visuomenę. Reabilitacijos trukmė – 1 metai ir ilgiau, vienu metu bendruomenėje gali gyventi 22 asmenys. VšĮ „Eterna Vita“ – socialinės psichologinės reabilitacijos bendruomenė, teikianti socialines – psichologines paslaugas asmenims, priklausantiems nuo psichotropinių medžiagų. Bendruomenėje – 12 vietų vyrams ir 5 moterims. Reabilitacijos trukmė 12–18 mėnesių. Labdaros ir paramos fondo „Prieglobstis“ „Benamių namai“, esantys Domeikių k., Joniškio rajone, 2019 metais suteikė laikino apgyvendinimo paslaugas 7 socialinę riziką patiriantiems asmenims.

7. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius savivaldybėje

Didžioji dalis socialinių darbuotojų dirba biudžetinėse įstaigose – Kuršėnų vaikų globos namuose ir Socialinių paslaugų centre, o socialinių darbuotojų padėjėjų – viešosiose įstaigose. Seniūnijose dirba 14 specialistų socialiniam darbui ir 1 specialistas. Atsižvelgiant į funkcijų apimtį didėjimą, socialinių paslaugų poreikį, planuojamą Socialinės paramos skyriaus veiklos pertvarkos procesą, tikslinga planuoti pareigybių sudėtį seniūnijose, stiprinant darbą su pažeidžiamiausiomis rajono gyventojų socialinėmis grupėmis socialinės paramos srityje.

Eil. Nr.	Įstaigos	Socialinių darbuotojų skaičius		Socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius
		Iš viso 2019 (2018)	Iš jų finansuojamų iš valstybės biudžeto	
1.	Biudžetinėse:	37 (35,25 etato)	19 (19 etatų)	34 (33 etatai)
1.1.	Kuršėnų vaikų globos namai	16 (14,25 etato)	-	19 (19 etatų)
1.2.	Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras: - vyr. socialinis darbuotojas - socialinis darbuotojas; - socialinis darbuotojas darbui su šeimomis; - atvejo vadybininkas	21 (21 etatas) 1 (1 etatas) 2 (2 etatai) 14 (14 etatų) 4 (4 etatai)	 1(1 etatas) 14 (14 etatų) 4 (4 etatai)	15 (14 etatų)
	Viešosiose įstaigose:	9 (8,5 etato)	-	23 (21,5 etato)
2.1.	VŠĮ „Senolių namai“	2 (2 etatai)	-	6 (6 etatai)
2.2.	VŠĮ „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“	2 (2 etatai)	-	8 (7 etatai)
2.3.	VŠĮ „Eterna Vita“	1 (1 etatas)	-	2 (2 etatai)
2.4.	VŠĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro Socialinės globos padalinys	3 (2,5 etato)	-	7 (6,5 etato)
2.5.	VŠĮ Kuršėnų ligoninės Socialinės globos padalinys	1 (1 etatas)	-	-
3.	Savivaldybės administracijoje:	14 (14 etatų)	-	-
3.1.	Seniūnijų specialistai socialiniam darbui	14 (14 etatų)	-	-
	Iš viso:	60(57,75etato)	19(19 etatų)	57 (54,5 etato)

8. Ankstesnių metų Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo rezultatų trumpa apžvalga

Plano priemonės tikslas	Planas	Įvykdymas/rezultatas
<i>Skatinti vaikų dienos centrų kūrimąsi ir plėtrą Šiaulių rajone</i>	22.000 eurų SB ³⁷	Socialiai remtinose ir socialinę riziką patiriančiose šeimose augančių vaikų, lankančių vaikų dienos centrus, maitinimas. Vieno vaiko maitinimui skiriama po 1,40 Eur dienai. Paslaugos suteiktos 128 vaikams (panaudota – 21539 eurų).
<i>Organizuoti globėjų/ rūpintojų paiešką, atranką, mokymus, skatinti ir remti vaikų globą šeimose ir šeimynose Šiaulių rajone</i>	51.500 eurų SB	Socialinės globos paslaugos teikiamos tėvų globos netekusiems vaikams šeimynose. Paslaugos suteiktos 30 vaikų (panaudota – 51.418,44 eurai).
	6.800 eurų SB	Papildomas finansavimas iš savivaldybės biudžeto teikiamas buvusiems globotiniams, gyvenantiems šeimynose ir besimokantiems ugdymosi įstaigose. Paslaugos suteiktos 4 asmenims (panaudota – 6.771,35 eurai).
	19.000 eurų VB	Vykdyti globėjų / rūpintojų mokymai. Paruošta 12 globėjų / rūpintojų (panaudota – 19.000 eurų).
	25.700 eurų SB	Pagalbos pinigai (išmoka) skiriami iš savivaldybės biudžeto. Išmokas gavo 110 asmenų (panaudota 25440,63 eurų).
	9000 eurų SB	Trims šeimynoms skirta vienkartinė parama materialinės bazės stiprinimui (panaudota 9000 eurų).

³⁷ Savivaldybės biudžeto lėšos

Plėtoti integralios pagalbos į namus paslaugas Šiaulių rajone	37827,37 eurų ES ³⁸	Socialinių paslaugų centras tęsė Integralios pagalbos į namus teikimo projektą, kurio metu Šiaulių rajono savivaldybės gyventojams su sunkia negalia buvo teikiamos dienos socialinės globos paslaugos kartu su slaugytojų pagalba. Projektą įgyvendino dvi mobilios komandos. Paslaugos suteiktos 16 asmenų (panaudota – 37827,37 eurų).
Sukurti krizių įveikimo pagalbos sistemą, teikti ir plėtoti krizių įveikimo paslaugas krizės ištiktoms šeimoms, asmenims	9250 eurų SB	Apgyvendinimo paslauga nakvynės bei krizių centre suteikta 7 socialinę riziką patiriantiems asmenims (panaudota-7250,80 eurų).
		Kompleksinės paslaugos krizinės motinystės atveju suteiktos 4 šeimoms.
		2019 m. krizių centras nebuvo įsteigtas
	200,00 eurų SB	Prevencinėje smurtinio elgesio mažinimo programoje dalyvavo 2 asmenys (probacijos tarnyba pasinaudojo Bendruomeninių šeimų namų teikiamomis nemokamomis psichologo paslaugomis). Panaudota – 160,02 eurai).
	4000 eurų SB	Suteiktos slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugos (31 Eur lovadienis) bei asmens ištyrimo ir gydytojų specialistų konsultacijos 4 vienišiams, socialinę riziką patiriantiems asmenims Kuršėnų ligoninėje iki bus sutvarkyti dokumentai asmens apgyvendinimui socialines paslaugas teikiančioje įstaigoje (panaudota 3591,29 eurų).
Pritaikyti Šiaulių rajono savivaldybės gyvenamuosius būstus ir gyvenamąją aplinką specialiuosius poreikius turintiems asmenims	24.200 eurų SB 19.526,96 eurų VB ³⁹	Įgyvendinta būsto ir gyvenamosios aplinkos pritaikymo programa – pritaikyti būstai ir gyvenamoji aplinka suaugusiam asmeniui Aukštelkės k. ir dviems vaikams su sunkia negalia (panaudota 24.176,61 eurų SB ir 17618,04 eurų VB).
Remti ir skatinti socialinės reabilitacijos ir sporto renginių Šiaulių rajono neįgaliesiems organizavimą ir dalyvavimą tokiuose renginiuose šalyje ir užsienyje	13420 eurų SB 67094 eurų VB	Finansuoti 7 neįgaliųjų bendruomenės socialinės reabilitacijos projektai, kurių veikla vykdoma visus 12 mėnesių (panaudota 13.419 eurų SB ir 66.521,83 eurai VB).
	13500 eurų SB	Finansuotas 9 vietų automobilio, skirto rajono neįgaliųjų draugijai, išlaikymas (panaudota 9.811,80 eurų).
Skatinti bendradarbiavimą su NVO ir kitomis įstaigomis, organizuojant ir plėtojant socialinių paslaugų teikimą bei skatinant savanorystę		Savanorystės aktyvinimo klausimas yra atviras.
Vykdyti ir plėtoti socialinės apsaugos prevencines priemones ir programas Šiaulių rajone	8500 eurų SB	Tęsimas Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo projektas: „Parama maisto produktais ir higienos prekėmis“. Paramą gavo 5.127 asmenys (panaudota 8.273,77 eurai).
Atnaujinti ir plėsti Šiaulių rajono savivaldybėje socialines paslaugas teikiančių įstaigų infrastruktūrą		Baigti darbai Meškuičių socialinės globos padalinyje, kur papildomai įkurta 16 naujų socialinės globos vietų. Iš viso 40 vietų.
		2019 metais Kuršėnų mieste atidaryti pirmieji Bendruomeniniai vaikų globos namai. Agyvendinti 5 tėvų globos netekę vaikai.
		Pradėtas įgyvendinti „Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir be tėvų globos likusiems vaikams 2014-2020 m. veiksmų plano“ projektas „Bendruomeninių vaikų globos namų ir vaikų dienos centrų (toliau – VDC) tinklo plėtra Šiaulių rajone“.
Teikti ilgalaikės, trumpalaikės bei dienos socialinės globos	238.880 eurų SB	Paslaugos suteiktos 170 rajono gyventojų. Panaudota 222.257,67 eurų SB ir 442.233 eurų VB.

³⁸ Europos sąjungos lėšos

³⁹ Valstybės biudžeto lėšos

paslaugas	442.238 VB	
Neveiksnių asmenų būklės peržiūrėjimo vertinimo atlikimo ir išvadų rengimo paslauga	8.000 eurų SB	Organizuota 19 komisijos posėdžių, peržiūrėta 216 teismo sprendimų (panaudota 7.492,15 eurų SB).
Paminėti Socialinių darbuotojų profesinę dieną		Organizuota viena išvyka į Kėdainius.
Finansuoti socialines paslaugas savarankiško gyvenimo namuose	8.000 eurų SB	Paslaugos suteiktos 3 asmenims: VšĮ „Senolių namai“ 1 asmuo, UAB „Kitada“ Varputėnų savarankiško gyvenimo namuose 2 asmenys (panaudota 7.159,53 eurai).
Socialinių paslaugų poreikio Šiaulių rajone analizės atlikimas	3.500 eurų SB	Atliktas viešasis pirkimas dėl socialinių paslaugų poreikio įvertinimo rajone (panaudota 3.500 eurų).

SSGG analizė

Stiprybės

- Įstaigų dalyvavimas ES paramos projektuose sudaro galimybes atnaujinti turimą socialinių paslaugų infrastruktūrą, teikti kuo įvairesnes paslaugas.
- Viešosios įstaigos Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro Meškuičių socialinės globos padalinyje padidintas lovų skaičius ir privačių globos namų kūrimasis (UAB „Kitada“) padidino senyvo amžiaus asmenims gauti socialines paslaugas.
- Kuršėnų vaikų globos namai suteikia galimybes apsigyventi į bėdą pakliuvusioms šeimoms ir išgyventi sunkius jų gyvenimo laikotarpius Globos centre.
- Besikuriantys dienos centrai ir jų teikiamos paslaugos sudaro didesnę prieinamumą vaikams gauti socialines paslaugas.
- Pakankamas finansavimas socialinėms paslaugoms leidžia tenkinti gyventojų socialinius poreikius.
- Socialinių paslaugų poreikis patenkinamas, nėra didelių eilių, paslaugos perkamos kitose savivaldybėse.
- Teigiama gyventojų nuomonė apie seniūnijų darbuotojų teikiamas informavimo, konsultavimo paslaugas.
- Šiaulių rajono tarybos sprendimų priėmimas dėl didesnių išmokų globėjams, budintiems globotojams padarė šias paslaugas prieinamesnes, patrauklesnes.

Silpnybės

- Savivaldybės teritorijoje netolygi ir nepakankama socialinių paslaugų teikimui infrastruktūra, daugumos socialinių paslaugų išvystymo lygis nesiekia Socialinių paslaugų išvystymo normatyvų.
- Vidaus kontrolės procedūros neužtikrina socialinių paslaugų kokybės kontrolės.
- Nepakankamas Socialinės paramos skyriaus nepanaudotų lėšų planavimas, skyrimas, panaudojimas mažina socialinės paramos gavimą gyventojams, kuriems ši pagalba yra būtina.
- Psichologų pagalba palengvintų gyvenimo kokybę krizę patyrusiems asmenims.
- Aktyvesnis darbas su jaunimu gatvėje užkirstų kelią jaunuolių žalingiems įpročiams formotis, didintų jaunuolių užimtumą ir savarankiškumą.
- Maudymo ir skalbimo paslaugų prieinamumas pagerintų gyvenimą socialinę riziką patiriantiems asmenims.

Galimybės

- Bendruomenių, asociacijų, NVO, savanorių įtraukimas į socialinių paslaugų teikimą pagreitintų socialinių paslaugų teikimą asmenims.
- Aktyvesnis dalyvavimas projektinėje veikloje ES paramai gauti padidintų įstaigų konkurencingumą bei kokybiškų paslaugų prieinamumą.
- Įsijungti į sistemos kūrimą protinės negalios asmenims, kad gimus vaikui ir nustačius negalią, būtų galima gauti specialistų pagalbą.
- Nevyriausybinių organizacijų, bendruomenių ir kitų socialinių partnerių ir paslaugų teikėjų įtraukimas į socialinių paslaugų teikimą prisidėtų prie pagrindinio socialinių paslaugų teikimo tikslo – sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ar stiprinti gebėjimus ir galimybes spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat įveikti socialinę atskirtį įgyvendinimo.

Grėsmės

- Didėjantis paslaugų gavėjų skaičius gali finansiškai sunkiai atsiliiepti socialinėms išmokoms.
- Visuomenės empatijos trūkumas neįgaliesiems, asmenims su protine negalia, globotiniams didina šių asmenų socialinę atskirtį.
- Senėjant visuomenei socialinių paslaugų poreikis senyvo amžiaus asmenims gali tik didėti.
- Tebevykstanti emigracija mažins gyventojų galimybes rūpintis senstančiais tėvais, todėl ši našta gali būti perkeliama savivaldybei.

Rizika

- Keičiantis įstatymams vis daugiau valstybės funkcijų perduodama savivaldybėms neužtikrinant atitinkamo finansavimo, todėl išlieka lėšų trūkumo, paslaugų prieinamumo rizika.
- Valstybės tarnybos įstatymo nuostatos dėl darbo veiklos pasibaigimo atitinkamo amžiaus sulaukusiems asmenims gali sumažinti galimybes nuosekliai veiklos tęstinumui.
- Darbingo amžiaus asmenims išvykstant į užsienį, tebevykstant emigracijai, sensta visuomenė, todėl išlieka rizika, kad gali būti nepilnai patenkintas socialinių paslaugų poreikis senyvo amžiaus žmonėms.

III. UŽDAVINIAI IR PRIEMONIŲ PLANAS 2020 METAMS

9. Prioritetinės socialinių paslaugų plėtros kryptys

Šiaulių rajono savivaldybės plėtros kryptys socialinės apsaugos sektoriuje yra šios:

- socialinių paslaugų pasiūlos didinimas sustiprinant informavimo, konsultavimo, darbo su jaunimu paslaugas bei paslaugų priartinimas prie jų gavėjų, vystant kompleksines socialines paslaugas;
- socialinių paslaugų infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra;
- Socialinių paslaugų kokybės vertinimo sistemos sukūrimas;
- nuoseklus ir kryptingas prevencinių programų socialinės apsaugos srityje vykdymas ir plėtra.

2020 metais bus toliau įgyvendinamas Šiaulių rajono plėtros strateginio plano 2017–2023 metams tikslas – socialiai saugios ir sveikos visuomenės formavimas, ypatingą dėmesį skiriant socialinių paslaugų kokybės didinimui, įvairovės ir prieinamumo analizei, socialinės integracijos iniciatyvų peržiūrai.

1. **Tikslas.** Didinti socialinių paslaugų pasiūlą sustiprinant informavimo, konsultavimo, darbo su jaunimu paslaugas bei priartinant paslaugas prie jų gavėjų, vystant kompleksines paslaugas.
2. **Tikslas.** Atnaujinti socialinių paslaugų infrastruktūrą ir vykdyti jos plėtrą.
3. **Tikslas.** Sukurti socialinių paslaugų kokybės vertinimo sistemą.

Siekiant teigiamų pokyčių bus:

Padidinta socialinių paslaugų pasiūla, sustiprintos informavimo, konsultavimo, darbo su jaunimu paslaugos bei priartintos paslaugos prie jų gavėjų vystant kompleksines paslaugas:

- įtraukti seniūnaičiai į socialinės politikos formavimą, seniūnaičių sueigose pristatomas ir aptariamas socialinių paslaugų prieinamumas ir jų teikimas;
- visose seniūnijose pristatytos ir aptartos socialinių paslaugų ir piniginių paramos prieinamumo galimybės;
- išleisti informacinių lankstinukų, skrajučių paketai 1–2 kartus per metus;
- parengiama informacija apie teikiamas socialines paslaugas ir pokyčius seniūnijų skelbimų lentose ne rečiau kaip kartą per pusmetį;
- savivaldybės puslapyje informacija apie socialinių paslaugų rūšis, teikiamas paslaugas, atnaujinama esant poreikiui, bet ne rečiau kaip kartą per pusmetį;
- organizuotas darbas su jaunimu gatvėje Daugėlių mikrorajone Kuršėnų mieste teikiant paraiškas jaunimo departamentui prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl veiklos finansavimo;
- padidintas sociokultūrinių paslaugų teikimas įtraukiant bendruomenes, Nevyriausybinės organizacijas, viešąsias įstaigas;
- teikiamos kompleksinės paslaugos asmenims.

Išplėsta ir atnaujinta socialinių paslaugų infrastruktūra:

- įkurti trys bendruomeniniai vaikų globos namai;
- pakeistas Kuršėnų vaikų globos pavadinimas (Kuršėnų šeimos namai) ir nuostatai, įkurtas Krizių centras ir Dienos socialinės globos centras vaikams su negalia Kuršėnų šeimos namų patalpose;

- Globos centro mobilios komandos paslaugos teikiamos asmens (šeimos) gyvenamojoje vietoje mobiliu komandai lankant šeimynas, budinčius globotojus vieną kartą per ketvirtį;
- dalyvaujama ES paramos projektuose, kuriu grupiniai gyvenimo namai (2) ir apsaugotas būstas (1) asmenims su proto ir (ar) psichikos negalia;
- dalyvaujama vaikų dienos centrų vykdomojoje veikloje, skiriamas finansavimas vaikų maitinimui, patalpų išlaikymui;
- vaikai gyvena šeimynose arba bendruomeniniuose globos namuose.

Sukurta socialinių paslaugų kokybės vertinimo sistema

Socialinių paslaugų kokybės vertinimo sistema bus sukurta šiais etapais:

- per du etapus perduotas bylų formavimas seniūnijų specialistams socialiniam darbui;
- padidintas asmenų prašymų, teikimų elektroninėmis priemonėmis, iki 20 proc. skaičius;
- pradėtas elektroninių bylų formavimas;
- apibrėžti paslaugų kokybės vertinimo kriterijai;
- sukurta paslaugų kokybės vertinimo procesas, nurodant atsakingus asmenis, jų užduotis, terminus ir darbų atlikimo formas;
- patvirtintos reikalingos tvarkos ir procedūros, informacija iškomunikuota atsakingoms institucijoms, visuomenei;
- stebimas socialinių paslaugų kokybės pokytis ir imamasi prevencinių korekcinių veiksmų.

10. Paslaugų planas

Strateginis tikslas. SUDARYTI SĄLYGAS ASMENIUI (ŠEIMAI) UGDYTI AR STIPRINTI GEBĖJIMUS IR GALIMYBES SPREŠTI SAVO SOCIALNES PROBLEMAS, PALAIKYTI SOCIALINIUS RYŠIUS SU VISUOMENE, TAIP PAT PADĖTI ĮVEIKTI SOCIALINĘ ATSKIRTĮ

1. Tikslas. Didinti socialinių paslaugų pasiūlą sustiprinant informavimo, konsultavimo darbo su jaunimu paslaugas bei priartinant paslaugas prie jų gavėjų, vystant kompleksines paslaugas

Uždaviniai	Lėšos, Eur	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
Teikti informavimo, konsultavimo paslaugas gyventojams	200,00 SB	Socialinės paramos skyrius, Socialinių paslaugų centras	Išleista 500 vnt. informacinių skrajučių paketai 1–2 kartus per metus
Savivaldybės interneto puslapyje pateikti aktualią ir patikimą informaciją apie visas socialinės paramos rūšis, jų teikimo bei gavimo sąlygas	SB	Socialinės paramos skyrius, Socialinių paslaugų centras	Savivaldybės puslapyje sukurta skiltis apie socialinių paslaugų rūšis, teikiamas paslaugas, kuri atnaujinama pagal poreikį.
Įtraukti seniūnaičius į socialinės politikos formavimą seniūnaičių sueigose pristatant ir aptariant socialinių paslaugų prieinamumą ir paslaugas	SB	Socialinės paramos skyrius, seniūnai, seniūnaičiai, Socialinių paslaugų centras	Kartą per pusmetį aptarti socialinių paslaugų ir pinigines paramos prieinamumo bei jos skyrimo asmenims galimybes, kviečiant seniūnus, seniūnaičius.
Vykdyti teisės aktuose savivaldybėms numatytą prievolę įvesti duomenis į socialinės paramos informacinę sistemą	SB	Socialinės paramos skyrius	Sukurta informacinės sistemos (SPIS) bazė, į kurią tinkamai vedami duomenys apie suteiktas išmokas ir paslaugas
Skatinti bendruomenes, NVO teikti socialines paslaugas	SB	Socialinės paramos skyrius, bendruomenės, NVO, VšĮ	Paslaugos vykdomos ir finansuojamos per projektinę veiklą
Vykdyti Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo projektus „Parama maisto produktais“, „Parama higienos prekėmis“	8.000 SB	Socialinės paramos skyrius, Buhalterinės apskaitos skyrius	Parama teikiama 5500 asmenų

Organizuoti pagalbą į namus (specialiojo transporto organizavimas ir techninės pagalbos priemonių išdavimas)	267.936 SB	Socialinių paslaugų centras	Paslaugų teikimas 790 asmenų
Padidinti sociokultūrinių paslaugų teikimą įtraukiant bendruomenės, Nevyriausybines organizacijas, viešąsias įstaigas		Bendruomenės, Socialinių paslaugų centras, NVO, VŠĮ	Suorganizuoti 3–4 sociokultūriniai renginiai
Vykdyti atvirąjį darbą su jaunimu, mobilųjį darbą su jaunimu, atlikti mobiliojo darbo su jaunimu vykdymo analizę		Jaunimo reikalų koordinatorius, Švietimo pagalbos tarnyba	Mobilųjį darbą dirba 2 darbuotojai, veikla vykdoma 6 vietovėse
Teikti asmeninio asistento paslaugas	110.000 VB	Turto valdymo skyrius, seniūnai	Asmeninio asistento paslaugos teiktos 11(20) neįgalųjų asmenų
Teikti asmeninio asistento paslaugas	83.812,15 (sutarties suma) 17.417,20 eurų	Socialinių paslaugų centras	Paslauga teikiama fizinę ar kompleksinę negalią turintiems darbingo amžiaus asmenims (16 asmenų)
Dalyvauti Užimtumo skatinimo ir motyvavimo paslaugų nedirbantiems ir socialinę paramą gaunantiems asmenims modelio įgyvendinime 2020 m.	84.300 VB	Turto valdymo skyrius, Socialinių paslaugų centras	Išimta į projekto vykdymą, įtraukta apie 80 asmenų į dalyvavimą programoje. Priimtas atvejo vadybininkas.
Teikti kompleksines paslaugas šeimai	267.054,53 ES	Socialinės paramos skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius	Socialines paslaugas gavę asmenys 223.
Teikti ilgalaikės, trumpalaikės bei dienos socialinės globos paslaugas	280.700 SB 393.495 VB	Socialinės paramos skyrius, Būhalterinės apskaitos skyrius	Paslaugų išlaidų kompensavimas planuojamas 190 asmenų (socialinės globos įstaigose)
Teikti slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas vienišiams, socialinę riziką patiriantiems asmenims	10.000 SB	Socialinės paramos skyrius, VŠĮ Kuršėnų ligoninė, Būhalterinės apskaitos skyrius	Finansuojamas 10 asmenų (Kuršėnų ligoninė)
Teikti socialines paslaugas savarankiško gyvenimo namuose	14.760 SB	Socialinės paramos skyrius, Būhalterinės apskaitos skyrius	Apgyvandinimo paslaugos išlaidų kompensavimas 3 asmenims ir 1 planuojamas
Užtikrinti socialinę riziką patyrusių asmenų apgyvendinimą nakvynės namuose, krizių centre	12.600 SB	Socialinės paramos skyrius, Būhalterinės apskaitos skyrius	Apgyvandinimo paslaugų finansavimas 7 asmenims
Įkurti krizių centrą suaugusiems asmenims, patiriantiems socialinę riziką	5.000 SB	Socialinės paramos skyrius	Įkurtas krizių centras 5–10 asmenų
Organizuoti būsto ir gyvenamosios aplinkos pritaikymo darbus	25.000 SB 18.160,38 VB	Socialinės paramos skyrius, Būhalterinės apskaitos skyrius	Pritaikyti 6 būstai bei gyvenamoji aplinka, vykdyta 13 liftų priežiūra
2. Tikslas. Atnaujinti socialinių paslaugų infrastruktūrą ir vykdyti jos plėtrą			
Teikti socialinės globos paslaugas tėvų globos netekusiems vaikams	543.604 SB 50 000 VB ⁴⁰	Socialinės paramos skyrius, Kuršėnų šeimos	Socialinių paslaugų finansavimas 30 vaikų

⁴⁰ Valstybės biudžeto lėšos

		namai	
Ieškoti globėjų (rūpintojų), juos mokyti ir konsultuoti	29.000 SB	GIMK, Globos centras	Parengta 14 globėjų (įtėvių)
Teikti profesionalių globėjų paslaugas	29.700 SB	GIMK, Globos centras	16 vaikų
Teikti Globos centro mobiliosios komandos paslaugas asmens (šeimos) gyvenamojoje vietoje	61.610 ES 29.000 SB	Globos centras	Mobilioji komanda lanko šeimas, būdinius globotojus vieną kartą per ketvirtį, konsultuoja, teikia psichologo paslaugas
Teikti papildomą paramą pilnamečiams globotiniams, gyvenantiems šeimynose ir besimokantiems ugdymo įstaigose	7.300 SB	Socialinės paramos skyrius, šeimynos	4 pilnamečiams, buvusiems globotiniams
Teikti vaikų socialinės globos paslaugas šeimynose	56.250 SB	Socialinės paramos skyrius, šeimynos	Socialinės globos paslaugos 30 tėvų globos netekusiems vaikams
Skirti vienkartinę materialinę paramą šeimynoms	12.000 SB	Socialinės paramos skyrius, šeimynos	Vienkartinė finansinė parama 3 šeimynoms po 4.000 eurų
Skirti pagalbos pinigus	150.480 SB	Socialinės paramos skyrius	Pagalbos pinigų skyrimas šeimose ir šeimynose globojamiems vaikams. Planuojamas gavėjų skaičius – 110 vaikų.
Įkurti bendruomeninius vaikų globos namus	Bendra projekto suma -177.390 ES	Kuršėnų šeimos namai	Įgyvendintas projektas, nupirkti 3 butai, apgyvendinta 15 vaikų
Įkurti vaikams ir šeimoms Krizių centrą (laikinosios priežiūros paslaugos) ir dienos socialinės globos centrą vaikams su negalia Kuršėnų šeimos namų patalpose	54.000 SB	Kuršėnų šeimos namų Krizių centras	Suteiktos paslaugos krizių centre 10 asmenų ir 13 vaikų. Laikinosios priežiūros paslaugos suteiktos 3–5 šeimoms su vaikais
Kurti grupinius gyvenimo namus (2) ir apsaugotą būstą (1) asmenims su proto negalia	ES	Socialinės paramos skyrius, VšĮ Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims	II etapas, pradėtas įgyvendinti projektas pagal numatytas veiklas
Tęsti vaikų, lankančių vaikų dienos centrus, maitinimo finansavimą	28.556 SB	Socialinės paramos skyrius, Vaikų dienos centrai	Finansuotas 128 vaikų, lankančių vaikų dienos centrus, maitinimas
Dalyvauti prevencinėje smurtinio elgesio mažinimo programoje	(iš vienkartinių pašalpų)	Socialinės paramos skyrius, VšĮ Šiaulių rajono PSPC VšĮ Šiaulių centro poliklinika	Smurtinio elgesio mažinimo programos priemonių finansavimas 11 asmenų
Finansuoti neįgaliųjų bendruomenių socialinės reabilitacijos paslaugų projektus	13.463 SB 67.315 VB	Socialinės paramos skyrius, buhalterinės apskaitos skyrius	Finansuoti 7 projektai
Finansuoti Neįgaliųjų draugijai skirto automobilio išlaikymą	15.000 SB	Buhalterinės apskaitos skyrius, Neįgaliųjų draugija	9 vietų automobilio, skirto Neįgaliųjų draugijai, išlaikymas
Organizuoti neįgaliųjų situacijos analizę (atlikti tyrimą)		Socialinės paramos skyrius, Socialinių paslaugų centras, NVO, VšĮ	Atliktas tyrimas, įvertintas neįgaliųjų socialinių paslaugų poreikis

Rinkiminių apylinkių pritaikymas neįgaliųjų poreikiams	15 000 SB	Turto valdymo skyrius	Planuojama pritaikyti Gedimino rinkiminės apylinkės patalpas, esančias adresu: Gedimino g. 4A, Kuršėnų m.
Įsteigti ir plėtoti vaikų dienos centrus (toliau – VDC)	Bendra projekto suma – 77.539 eurai ES	Socialinės paramos skyrius, Investicijų ir projektų valdymo skyrius	Įsteigti, suremontuoti ir pritaikyti neįgaliųjų poreikiams VDC Bubių, Gruzdžių ir Raudėnų sen.
3. Tikslas. Sukurti socialinių paslaugų vertinimo sistemą.			
Sukurti socialinių paslaugų kokybės vertinimo sistemą: - apibrėžti paslaugų kokybės vertinimo kriterijus; - sukurti paslaugų kokybės vertinimo procesą, nurodant atsakingus asmenis, jų užduotis, terminus ir darbų atlikimo formas; - patvirtinti reikalingas tvarkas ir procedūras; - iškomunikuoti informaciją atsakingoms institucijoms, visuomenei; - stebėti socialinių paslaugų kokybės pokytį ir numatyti prevencinius korekcinius veiksmus.	SB	Socialinės paramos skyrius	Sukurta socialinių paslaugų kokybės vertinimo sistema, apibrėžti paslaugų kokybės vertinimo kriterijai, sukurtas paslaugų kokybės vertinimo procesas, patvirtintos reikalingos tvarkos ir procedūros, informacija iškomunikuota atsakingoms institucijoms, visuomenei stebimas socialinių paslaugų kokybės pokytis ir imamas koreguojančių veiksmų
Per du etapus perduoti bylų formavimą seniūnijų socialiniams darbuotojams. I etapas: sudaryta darbo grupė teisėtam socialinių išmokų bylų perdavimo organizavimui iki 2020 m. balandžio 1 d.; II etapas: parengta teisinė bazė iki 2020 m. rugpjūčio 1 d.	SB	Socialinės paramos, teisės ir personalo skyriai, seniūnai	Atlikta pareigybių peržiūra, esamų tvarkos aprašų, susijusių su perduodamomis išmokomis, pakeitimas, parengta bylų perdavimo, saugojimo tvarka, numatytas paskaičiuotų išmokų seniūnijose patikros procesas, įvertintas socialinių darbuotojų poreikis, IV ketvirtyje pereita prie bylų formavimo seniūnijose
Padidinti asmenų prašymų teikimą elektroninėmis priemonėmis, pradėti elektroninių bylų formavimą.	SB	Socialinės paramos skyrius, Informacinių technologijų skyrius	El. prašymus teikia 20 proc asmenų; pradėtos formuoti el bylos 30 proc. bylų seniūnijose
Kurti socialinių paslaugų teikimo senyvo amžiaus ir neįgaliems asmenims per savanorystę sistemą	SB	Socialinių paslaugų centras	Pradėta kurti paslaugų teikimo sistemą, kurioje dalyvauja 60 savanorių
Rengti neveiksnių asmenų būklės peržiūrėjimo ir vertinimo išvadas	8.000 SB 9.600 VB	Socialinės paramos skyrius	240 parengtų išvadų

11. Regioninių socialinių paslaugų poreikis 2020 metais

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Socialinės globos įstaiga	Mastas (vietų sk.)
1.	Ilgalaikė socialinė globa	Socialinės globos namai suaugusiems asmenims su negalia Senyvo amžiaus žmonių socialinės globos namai	10 4
2.	Ilgalaikė socialinė globa	Asmenų, turinčių psichinę ir proto negalią, socialinės globos namai	3
3.	Trumpalaikė socialinė globa		Pagal poreikį
4.	Kitos socialinės paslaugos		Pagal

			poreikį

IV. FINANSAVIMO PLANAS

12. Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai	Pagal faktines išlaidas, tūkst. eurų	Pagal planines išlaidas	
		2019 m.	2020 m.	2021 m.
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms	1127,6	1331,1	1331,1
1.1.	Palyginti su bendru savivaldybės biudžetu, proc.	2,46	2,83	2,83
2.	LR valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, (soc. rizika, sunki negalia)	773,2	760,8	760,8
2.1.	Socialinės rizikos šeimų socialinei priežiūrai organizuoti	331,0	355,5	355,5
2.2.	Asmenų su sunkia negalia socialinei globai organizuoti	442,2	405,30	405,3
2.3.	Vaikų globos (rūpybos) išmokoms	-	-	-
3.	ES struktūrinių fondų lėšos (integrali pagalba)	37,8	40,0	0,00
4.	Asmenų mokėjimai už socialines paslaugas	614,8	700,0	700,0
5.	Kitos lėšos (valstybės biudžeto lėšos socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektams finansuoti, būsto pritaikymo neįgaliesiems lėšos)	84,7	90,0	90,0

12.1. Socialinių paslaugų finansavimo šaltinių įvertinimas

2018 metais pagrindiniai teikiamų socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai išliko tie patys, kaip ir ankstesniais metais – savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšos bei Europos Sąjungos fondų lėšos. Jie priklauso nuo teisinių aktų pasikeitimo, parengtų ir vykdomų projektų ir kt.

13. Socialinių paslaugų finansavimo iš savivaldybės biudžeto būdai

lentelė

Eil. Nr.	Finansavimo būdai	Lėšos (tūkst. Eur)	
		2019 m.	2020 m.
1.	Socialinių paslaugų pirkimas (kitų savivaldybių įstaigose)	65,5	65,7
2.	Tiesioginis socialinių paslaugų įstaigų finansavimas	990,8	1184,3
	Iš jų:		
2.1.	Savivaldybės pavaldumo įstaigoms (Kuršėnų vaikų globos namai, Socialinių paslaugų centras, Meškuičių ir Kuršėnų ligoninių globos padaliniai, „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“).	892,2	1048,4
2.2.	Regionų socialinių paslaugų įstaigoms pagal lėšų kompensavimo sutartis	69,8	94,8
2.3.	Nevyriausybinių organizacijų įstaigoms pagal lėšų kompensavimo sutartis	28,8	41,1
3.	Savivaldybės biudžeto lėšos, skirtos nevyriausybiniams organizacijoms		
4.	Finansavimas vykdant socialinių paslaugų programas (šeimynos)	93,0	226,03

14. Lėšos, reikalingos žmogiškųjų išteklių plėtrai

2020 metams planuojamos lėšos socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų kvalifikacijai ir darbo užmokesčiui kelti:

- **Šiaulių rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras** 2019 m. socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų darbo užmokestis nekito. Paskatinimai socialiniams darbuotojams buvo skiriami tik jubiliejų proga. Iš valstybės biudžeto lėšų buvo skiriamos lėšos kvalifikacijos kėlimui (2,5 proc. darbo užmokesčio). Iš savivaldybės biudžeto buvo skirta 700 Eur. Etatų ir darbuotojų kaitos centre nebuvo. 2020 m. planuojama socialinių darbuotojų kvalifikacijai kelti iš valstybės biudžeto lėšų – 6.820 Eur, darbo užmokesčiui kelti – 273.603 Eur. Iš savivaldybės biudžeto lėšų kvalifikacijai kelti – 1.740 Eur, darbo užmokesčiui kelti – 202.512 Eur.

▪ **VšĮ Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro Socialinės globos padalinyje** 2019 metais socialinio darbuotojos atlyginimas mažėjo, kitų darbuotojų atlyginimai nekito. Socialinės globos padalinyje dirba 1 vyresnysis socialinis darbuotojas, 1 socialinis darbuotojas ir 7,5 etato skirta socialinio darbuotojo padėjėjams. Padidinus socialinės globos vietų skaičių nuo 24 iki 40, planuojama didinti socialinių darbuotojų etatų. 2020 m. planuojama padidinti socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų darbo užmokesť vidutiniškai 10 proc., atsižvelgiant į savivaldybės Tarybos sprendimą dėl socialinės globos kainos perskaičiavimo. Darbuotojų kvalifikacijos kėlimui numatoma apie 700 Eur (14 darbuotojų, kuriems reikalinga kelti profesinę kvalifikaciją). Planuojamas darbo užmokesčio fondo padidinimas 9.159 eurų per metus.

▪ **Kuršėnų ligoninės socialiniame globos padalinyje**, kuriame maksimalus socialinių globotinių skaičius – 10, yra:

socialinis darbuotojas – 1 etatas,
bendrosios praktikos slaugytojas – 1 etatas,
slaugytojo padėjėjas – 5 etatai.

Socialinės darbuotojos atlyginimą nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. planuojama didinti 7,5 proc. (iki 2020 m. sausio 1 d. planuojamų lėšų suma sudarytų – 300 Eur), kokių procentu DU augs bus sprendžiama įvertinus įstaigos finansines galimybes. Socialinės darbuotojos kvalifikaciniai kursai kasmet kompensuojami 100 proc.

▪ **Kuršėnų vaikų globos namai** planuoja lėšas: socialinių darbuotojų kvalifikacijai kelti – 3.000 Eur, socialinių darbuotojų atlyginimų didinimui (10 proc.) – 33.600 Eur.

▪ **Kuršėnų vaikų globos namuose** 2019 metais socialinių darbuotojų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai padidinti 2 procentais, o socialinių darbuotojų padėjėjų – 17 procentų. Priemokos buvo mokamos už darbą švenčių dienomis ir darbą nakties metu. Darbuotojai paskatinti už svarbių užduočių vykdymą, iniciatyvią veiklą, labai gerą darbą. Visi darbuotojai dalyvavo 24 val. kvalifikacijos kėlimo kursuose, finansuojamuose iš ES lėšų. 4 socialiniai darbuotojai ir 4 socialinių darbuotojų padėjėjai dalyvavo 52 val. kvalifikacijos kėlimo kursuose, finansuojamuose iš ES lėšų. Komandiruotės išlaidos apmokėtos iš savivaldybės biudžeto lėšų. 4 socialiniai darbuotojai dalyvavo 16 val. mokymuose, kurie finansuoti iš savivaldybės biudžeto lėšų. 2 darbuotojai dalyvavo 32 val. mokymuose, kurie finansuoti iš ES lėšų. 1 darbuotojas dalyvavo 40 val. mokymuose, kurie finansuoti iš ES lėšų, ir 1 darbuotojas dalyvavo 112 val. mokymuose, kurie finansuoti iš ES lėšų. Bendras socialinį darbą dirbančių darbuotojų etatų skaičius, finansuojamas iš savivaldybės ir valstybės biudžetų lėšų, nepakito. Dėl institucinės globos pertvarkos globos namuose pradėtos teikti naujos paslaugos Bendruomeniniuose vaikų globos namuose, Paramos šeimai padalinyje, naujai įkurtame Globos centre. Darbuotojai perkvalifikuoti teikti naujas socialines paslaugas. Globos centre įsteigti nauji 4 etatai: 3 socialinių darbuotojų – koordinatorių ir 1 psichologo. Etatai finansuojami iš ES lėšų. 2020 m. planuojamos lėšos: planuoja lėšas: socialinių darbuotojų kvalifikacijai kelti – 3.000 Eur, socialinių darbuotojų atlyginimų didinimui (10 proc.) – 33.600 Eur.

▪ **VšĮ „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“** įstaigos darbuotojų 2019 metais faktinės darbo užmokesčio sąnaudos – 126.101,03 Eur, socialinį darbą dirbančių ir kitų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo faktinės sąnaudos – 461,05 Eur. Ne visi įstaigos darbuotojai, dirbantys socialinį darbą, išklaušė reikiamą skaičių kvalifikacijos valandų.

▪ **VšĮ „Drauge linksmiau“** socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų etatų nėra, yra 2 etatai socialinių pedagogų.

▪ **VšĮ „Senolių namai“** planuoja peržiūrėti atlyginimus socialinių darbuotojų padėjėjams, darbuotojai kvalifikaciją kelia nuolat.

▪ **Šiaulių rajono savivaldybės administracijos** visiems darbuotojams, įskaitant ir socialinius darbuotojus, 2019 metams kvalifikacijai kelti buvo skirta 17000 Eur.

15. Savivaldybės finansinių galimybių palyginimas su numatytais priemonių finansavimu

Lyginant su 2019 m. savivaldybės biudžetu, 2020 m. patvirtintas Šiaulių rajono savivaldybės biudžetas socialinėms paslaugoms padidėjo 12,3 proc. 2019 m. savivaldybės biudžetas socialinėms paslaugoms buvo 301335 eurų, o 2020 m. savivaldybės biudžetas sudaro 3384049 eurais.

Padidėjimą sudaro:

- 133000 eurų – vaikų šeimynoms ir GIMK (globėjų /įtėvų paieškai ir mokymui, konsultavimui);
- 102000 eurų – socialinėms pašalpoms;
- Socialinių paslaugų centrui – 45000 eurų (darbo užmokesčio didėjimas, automobilio pirkimas);
- Kuršėnų šeimos namams – 41000 eurų.

V. PLĖTROS VIZIJA IR PROGNOZĖ

16. Socialinių paslaugų plėtros vizija

Socialinių paslaugų plėtros vizija

Mažinti socialinę atskirtį teikiant kokybiškas, gyventojų poreikius atitinkančias individualias socialines paslaugas, vykdančias socialinių paslaugų įstaigų plėtrą, kuriant kompleksiskai teikiamą paslaugų sistemą.

17. Prognozuojamos socialinės paslaugos

Per ateinančius 3 metus prognozuojama plėsti šias socialines paslaugas:

- *Teikti globą vaikams* (15 asmenų) bendruomeniniuose vaikų socialinės globos namuose, įsigyjant tris naujus būstus, kuriuose būtų apgyvendintos Kuršėnų šeimos namuose esančios šeimynos.
- *Išplėsti trumpalaikės socialinės globos teikimą* Globos centre, vykdančią vaikų, likusių be tėvų globos, priežiūrą budinčių globotojų šeimose bei maksimaliai įveiklinant Globos centrą padidinus socialinių globėjų, globėjų giminaičių, globojančių vaikus, likusių be tėvų globos, skaičių.
- *Teikti socialinės priežiūros – palydimosios globos paslaugas* jaunuoliams (8 asmenys), išėjusiems iš globos namų, ir jaunuoliams, paliekantiems socialinės globos namus.
- *Teikti laikino atokvėpio paslaugą asmenims* – šeimos nariams, globotojams, globėjams (rūpintojams), šeimynų dalyviams, taip pat asmenims, auginantiems (globojantiems) vaikus su negalia, dėl tam tikrų priežasčių (ligos, komandiruotės, atostogų, šeimos ar darbo įsipareigojimų ir kt.) laikinai negalintiems prižiūrėti asmens (asmenų).
- *Teikti ilgalaikę (trumpalaikę) socialinę globą* įkuriant senjorų namus garbaus amžiaus žmonėms, gyvenamajai aplinkai panaudojant vieną globos namų korpusą.
- *Teikti socialinės globos paslaugas asmenims* (10 asmenų), turintiems protinę negalią, planuojamose naujuose grupinio gyvenimo namuose Kuršėnuose.
- *Teikti asmeninio asistento paslaugas*, padedančias įgalinti asmenį būti savarankiška asmenybe, kuriai užtikrinamos svarbiausios asmens gyvybinės veiklos funkcijos.
- *Įsteigti socialines dirbtuves* suaugusiems asmenims su proto ir (ar) psichine negalia.
- „Socialinio taksi“ paslaugos sukūrimas rajono socialinę riziką patiriantiems, vienišiams asmenims pirminės sveikatos priežiūros ir gydymo paslaugoms gauti, užtikrinant jų socialinę saugumą.

18. Savivaldybės biudžeto augimo perspektyva ir numatomas pokytis

Prognozuojama, kad lėšos, skiriamos socialinėms paslaugoms iš savivaldybės biudžeto, augs. Socialinių paslaugų poreikis didėja, nes esant demografiniai kaitai ir senstant rajono gyventojams, augs žmonių, kuriems bus reikalingos socialinės paslaugos (pagalba į namus, senelių dienos centras, integrali pagalba namuose), skaičius. Be to, nuolat kinta ilgalaikės socialinės globos paslaugų kainos globos namuose. Socialinėms paslaugoms skiriamų lėšų dalis kiekvienais metais turėtų didėti, taip pat tikslinga būtų didesnę dėmesį skirti bendruomeninių paslaugų plėtrai. Nuo 2018 m. iki 2021 m. paslaugas psichosocialinę pagalbą šeimai teikia VšĮ „Eterna Vita“ Bendruomeniniai šeimos namai. Tikėtina, kad bus tikslinga ir toliau tęsti paslaugų teikimą, planuojant šių paslaugų teikimą, planuojant šių paslaugų tęstinumą reikės užtikrinti savivaldybės biudžeto lėšomis arba įtraukiant nevyriausybines organizacijas.

19. Išteklių prognozė ateinantiems 3 metams

Pagrindiniai teikiamų socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai bus savivaldybės biudžetas, valstybės specialiosios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams ir Europos Sąjungos paramos lėšos. Didėjant socialinių paslaugų poreikiui, augant socialinių darbuotojų skaičiui, asmenų, kuriems teikamos socialinės paslaugos, skaičiui ir socialinių paslaugų kainoms, didės lėšos, reikalingos socialinėms paslaugoms.

20. Siūlomos plėsti regioninės socialinės paslaugos, jų rūšys ir prognozuojamas mastas

Socialinių paslaugų rūšys (nurodyti pagal žmonių socialines grupes)	Mastas (vietų skaičius)
Ilgalaikė socialinė globa suaugusiems asmenims su psichine negalia	5
Ilgalaikė socialinės globa senyvo amžiaus asmenims su psichine negalia	7
Ilgalaikė socialinė globa suaugusiems asmenims su sunkia (fizine) negalia	0
Ilgalaikė socialinė globa senyvo amžiaus asmenims su fizine negalia	4

VI. PLANO ĮGYVEVENDINIMO PRIEŽIŪRA

21. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros vykdytojai

Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūrą vykdys:

- Socialinės paramos skyrius;
- socialines paslaugas teikiančių įstaigų vadovai;
- perkamų socialinių paslaugų teikėjai;
- administracijos direktorius;
- administracijos direktoriaus pavaduotojas.

22. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros etapai ir įvertinimo rezultatai

▪ Šiaulių rajono tarybai patvirtinus socialinių paslaugų planą 2020 metams, Socialinės paramos skyriaus vedėjas parengia detalizuotą veiklos planą, priskiria atsakomybes konkrečioms asmenims, numato veiklų įgyvendinimo laikotarpius ir ne vėliau kaip per 2 savaitės po Tarybos priimto sprendimo pateikia 2020 metų detalizuotą planą administracijos direktoriui.

▪ Liepos 1 dieną Šiaulių rajono socialines paslaugas teikiančių įstaigų vadovai Socialinės paramos skyriui pateikia 2020 metų Socialinių paslaugų plano pirmo pusmečio įgyvendinimo rezultatus.

▪ Socialinės paramos skyriaus vedėjas pagal apibendrintus pusmečio socialinių paslaugų plano įgyvendinimo rezultatus parengia I pusmečio veiklos ataskaitą ir pateikia savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojui.

▪ Socialinės paramos skyriaus vedėjas iki rugpjūčio 1 d. inicijuoja Socialinės paramos skyriaus darbuotojų ir administracijos vadovų plano vykdymo aptarimą, rodiklių pasiekimą / nepasiekimą, numato prevencines korekcines priemones veiklai tobulinti.

▪ Pasibaigus biudžetiniams metams iki vasario 1 d. socialines paslaugas teikiančios įstaigos Socialinės paramos skyriui pateikia priemonių įvykdymo ataskaitas.

▪ Socialinės paramos skyrius iki kovo 1 d. išanalizuoja įstaigų pateiktas programų įvykdymo ataskaitas ir parengia bendrą Socialinės paramos skyriaus socialinių paslaugų vykdymo ataskaitą.

▪ Ataskaita pateikiama kovo 10 d. savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojui.

▪ Ataskaita pristatoma artimiausiam Savivaldybės tarybos Sveikatos ir socialinių reikalų komitete svarstymui.

▪ Administracijos direktoriaus sudaryta darbo grupė parengia 2021 metų socialinių paslaugų planą iki 2020 metų gruodžio 1 d.

▪ 2021 metų socialinių paslaugų planas bus publikuojamas ir svarstomas visuomenėje, kviečiami socialines paslaugas teikiančių įstaigų vadovai, seniūnai, seniūnaičiai, perkamų socialinių paslaugų teikėjai, Savivaldybės tarybos nariai, NVO, bendruomenės.

23. Pasiektų rezultatų, tikslų ir uždavinių analizė, numatytų vykdyti priemonių efektyvumas

Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijai

Eil. Nr.	Efektyvumo vertinimo kriterijai	Pasiekta reikšmė
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos per metus socialinėms paslaugoms, tenkančioms vienam savivaldybės gyventojui	27,17 Eur gyventojui
2.	Valstybės skirtų dotacijų santykis su savivaldybės biudžeto lėšomis, skiriamomis socialinėms paslaugoms	68,57 proc.
3.	Vietų skaičiaus stacionariuose socialinių paslaugų įstaigose santykis su vietų skaičiumi (maksimaliu lankytojų skaičiumi per dieną) nestacionariuose socialinių paslaugų įstaigose (laikino gyvenimo namuose, dienos socialinės globos centruose, savarankiško gyvenimo namuose, socialinės priežiūros centruose)	153,7 proc.
4.	Socialinių paslaugų (įskaitant bendrąsias socialines paslaugas) gavėjų skaičiaus santykis su bendru savivaldybės gyventojų skaičiumi	13,5 proc.
5.	Socialinės globos ir socialinės priežiūros gavėjų skaičiaus santykis su bendru savivaldybės gyventojų skaičiumi	2,1 proc.

6.	Regioninių socialinių paslaugų gavėjų skaičiaus santykis su kitų socialinių paslaugų (išskyrus bendrąsias socialines paslaugas) gavėjais	3,7 proc.
7.	Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius savivaldybėje, tenkantis 10 tūkst. savivaldybės gyventojų	28 darbuotojai
8.	Socialinių paslaugų poreikio patenkinimo procentas (asmenų (šeimų), kuriems patenkintas socialinių paslaugų poreikis, santykis su asmenų (šeimų), kuriems įvertintas socialinių paslaugų poreikis)	99,35 proc.

Pirmininkė

Pirmininko pavaduotoja

Nariai:

Regina Rupšienė

Irena Simanauskienė

Jolanta Baškienė

Simona Dambrauskienė

Virginija Kutkevičienė

Aldona Laukienė

Ineta Navickaitė

Virginija Norvaišienė

Birutė Orentienė

Feliksas Rudzinskas

Lina Šiukšterienė

Jolanta Šiuparienė

Silva Timinskienė